

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁR
A kiadók hivatalában átvéve.
Egy évre ..... 16 K.
Hogyedévre ..... 16 K.
Helyben háshoz hordva.
Egy évre ..... 20 K.
Hogyedévre ..... 20 K.
Postán szállítva.
Egy évre ..... 24 K.
Hogyedévre ..... 24 K.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső u. 8.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére sem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXII. évfolyam 18. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1916 január 23.

Montenegró lefegyverezése folyamatban.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, jan. 22. (Hivatalos.) A montenegrói hadsereg fegyverletétele, amely a béketárgyalások előfeltétele folyamatban van.

Az osztrák-magyar csapatok e célból minden ellenségeskedéssel felhagyva, megkezdték előnyomulásukat az ország belsejébe. A montenegrói katonák, ahol osztagainkkal találkozunk, fegyvereiket tartoznak letenni és ha ez ellenállás nélkül történik, illetőségi helyeiken megfelelő felügyelet mellett foglalkozásukhoz visszatérhetnek.

Aki ellentállást tanúsít, az erőszakkal lefegyvereztetik és hadifogságba jut.

Ez a megoldás, amely úgy a katonai indokoknak, mint az ország és a lakosság sajátosságainak megfelel, alkalmas arra, hogy a háború által hosszú évek óta súlytott Montenegrónak békéjét a legrövidebb idő alatt visszaadja. A montenegrói főparancsnokság ilyen értelemben értesítettet.

Támad az orosz Besszarábiában.

Orosz hadszíntér. Budapest, január 22. (Hivatalos.) Tegnap az egész északkeleti arcvonalon ágyuharcok voltak. Volhyniában Beresziánynál csapataink orosz portyázó csapatokat visszavetettek. Az ellenség ma reggel besszarábiai frontunk egyes részei ellen újból támadásba kezdett. Visszavertük.

Az olaszok bombázták Rivát.

Olasz hadszíntér. Budapest, január 22. (Hivatalos.) Az olasz tüzérség tevékenysége tegnap a tenger melléki és a Dolomit arcvonal több szakaszán volt, mint az utóbbi napokban. Rivát is bombázták. Höfer.

Szaloniki sorsa.

Budapest, január 22. (Saját tudósítónktól.) A Daily Telegraph nagy jelentőségűnek mondja a szerdai haditanácsot, amelyen Szaloniki sorsáról határoztak, tekintettel a felszabadult nagy osztrák-magyar haderőkre.

Török nehéz ütegek a görög határon.

Athén, január 22. A Havas ügynökség jelenti: Jól értesült körök szerint a törökök nehéz tüzérségüket, amelyet eddig Gallipoli-félszigeten összpontosítottak, a görög-bolgár határra szállítottak.

Németország blokádjának szigorítása.

Budapest, január 22. (Saját tud.) Londonból jelentik: Az alsóház szerdai ülésén Grey fontos kijelentéseket tesz a Németország blokádjának szigorításánál benyújtott javaslatainak tárgyalásakor.

Az olaszok elhagyják Albániát.

Berlin, január 22. Zürichből jelentik a Vossische Zeitungnak: Most már bizonyos, hogy az olasz csapatokat Albániából visszavonják. Barzilai beszéde és a félhivatalos lapok azzal okolják meg a visszavonulást, hogy az expedíció már elérte célját, a szerb menekültek támogatását. Ez a nyilatkozat azonban egyáltalán nem fedi a valóságot, mert Valanát még akkor szállták meg az olaszok, a mikor senki sem gondolt a Szerbia elleni támadás lehetőségére.

Hiába tartóztatták le a szalonikii konzulokat.

Bukarest, január 22. Szalonikiból jelentik, hogy az entente hadvezetősége igen kellemetlenül hat az, hogy a konzulok tartóztatásának egyik rejtett célját nem sikerült elérnie. Az entente hadvezetőség ugyanis, mint az most már kétségtelenül kiderült, az egyes ellenséges államok chiffrakulesát kívánta megszerezni. Ez idő szerint már bizonyos, hogy valamennyi konzulátumon sikerült a kulcsot megsemmisíteni, mielőtt az entente-katonák lefoglalhatták volna.

Az angolok szigorítják Németország blokádját.

Rotterdam, január 22. Az angol alsóházban szerdára tüzték ki a blokád javaslat tárgyalását. Az ügyet érdekesebbé teszi, hogy a kormány magáévá tette Shirley Benn és Leslie Scott javaslatait. A két képviselő azt ajánlotta ugyanis, hogy tekintettel a semleges államok nagy bevitelére, lehetőleg szigorítsák meg az angol blokádját.

CSILLAG

GYÓGYSZERTÁR

NAGYVÁRAD, ZÖLDFÁ-UTCZA.

Telefon Interurbán 552.

Az összes bel- és külföldi gyógy és piperecikkek kicsinyben és nagyban kaphatók.

Liszka víz szeplő ellen

Droguinál köhögés ellen

Pedikrol féregpor főraktára.

Rálőttek a balkáni vonatra.

Budapest, január 22. (Saját tud.) Szófiából jelentik: Szicsevó és Svetapaka bolgároktól megszállott szerb területen a balkáni vonatra rálőttek.

A vonaton utazó Csaparieskov nisi bolgár kormánybiztos a vonat megállította és elrendelte az óvintézkedéseket. A katonaság a vasutvonalat szigorúan őrizteti.

A görög király az entente ellen nyilatkozik.

Budapest, január 22. (Saját tud.) Athénből jelentik: Konstantin király az Associated Press munkatársainak izgatott hangon a következőket mondotta:

— **A legtisztább képmutatás, amit az antant Görögországgal szemben elkövetett. Erőszakosságai után még ő beszél Belgium semlegességének megsértéséről.**

Az antant balkáni politikája nem más mint hibák halmozódása; s haragjukban, hogy számításaik balul ütnek ki, **Görögországra igyekeznek rákenni a saját ostobaságuk eredményeit.**

Ellenünk fordulnak mint értelmetlen gyermekek, fellrobbantják hidainkat, elkergetik a lakosságot minden ok nélkül.

A háboru elején Görögország 80 százaléka velük tartott, **ma 20 százaléka sem mozdítaná érettségét a kezét.**

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, január 22. A főhadiszállásról jelentik:

Dardanella-front:

Tegnap egy ellenséges cirkáló és egy monitor körülbelül 30 ágyulóvést adott le Aldsitepe és Tekeburau környékére, de a mi tüzérségünk ágyuzásának hatása alatt mind a két hadihajó kénytelen volt távozni. Egyébként nincs ujság.

A Lovcsen francia védői.

Zürich, január 22. Az Informazione című római távirati iroda jelenti, hogy az olasz kikötőkben még sok ezer tonna hadianyag fekszik, amelyet Franciaország Montenegrónak szánt. Abból a 200 franciából, aki a Lovcsen védelmében résztvett, csak kilenc maradt életben, míg a 6. szerb hadosztály jobbnak látta az Albániába való visszavonulást.

Norvégiában újra tüzvész pusztít.

Krisztiania, január 22. A moldei tüzvész egy gyapjугyárban tört ki. A mentési munkálatok közben a táviróállomás közelében újabb tűz támadt. Egyideig a táviróhivatal épülete is veszélyben volt, de végül sikerült a tüzet az épülettől távol tartani. Alesund és Krisztiania felé volt szabad csak az összeköttetés. A vihar következtében a tüzvész a belvárosban is elharapódzott. — A tüzvész még egyre tart és nincs remény arra, hogy sikerül a lokalizálása.

Giollitti Rómába megy.

Budapest jan. 22 (Saját tudósítónktól.) Rómából jelentik: Giollitti februárban ideérkezik, hogy résztvegyen a parlament munkájában.

A montenegrói fegyverletétel.

Budapest jan. 22. (Saját tudósítónktól.) A montenegrói fegyverletétel bizonyos akadályokba ütközik. A fegyverletétel keresztülvitele a montenegrói kormány dolga. Neki kell csapatainak megparancsolni fegyverek átadását. Ez meg is történt, ha a montenegrói hadsereg és nép különös természetű nem teszi lehetővé egyesek ellenkezését. A hadsereg és a nép nagy része hozzájárul Nikita politikájához és belátja, hogy nem volt más kivezető út. Egyes csoportok azonban nem tudják megérteni, hogy már minden elveszett és nincs más megoldás, mint a lefegyverkezés. Ezek nem akarják letenni a fegyvert. A terep is olyan, hogy megnehezíti a kormány parancsának továbbjuttatását.

Montenegró vénjei ragaszkodtak a királyhoz és politikájához, az ifjabb nemzedék azonban teljesen a pánszlávizmus eszmekörében élt és nehezen győzhető meg a kormány rendelkezésének szükségességéről és a lakosság nagyobb részének belenyugvásáról. Azt a kívánságot, hogy fegyvereiket megtartsák, ismerte ezt a népet, nem is csodálhatjuk. Hadvezetőségünk ezt előre látta és tudta, hogy a fegyverletétele miatt egy kissé hosszadalmas lesz. Ezek a körülmények azonban kellemtlenebbül hatnak a montenegrói kormányra, mint reánk.

Szalonikinál kevés az entente hadserege.

Berlin, január 22. Genéből jelentik a Berliner Tageblattnak: Gustave Hervé így ír lapjában: Ha Szerbia leveretése és a pofon után, amelyet Montenegrótól kaptunk, helyre akarjuk állítani tekintélyünket a Balkánon, akkor Angliának, Franciaországnak, Orosz és Olaszországnak haladéktalanul 500 000 embert kell koncentrálnia Szaloniban. Ha négyen ezt a haderőt nem tudjuk összehozni, akkor igaza van Clémenteaunak: Ki kell űritenünk Szalonikot.

A németek Ypernnél szétrobbantották a franciák árkait.

Berlin, január 22. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

Yperntől délkeletre egy aknával az ellenséges árkokat 70 méter szélességben szétrobbantottuk. Az ellenség a Mosel és a Vogézek közti állásainkat, valamint arevonalunk mögött számos helységet eredménytelenül ágyuzott.

Dünaburg előtt tüzérségi harc.

Keleti hadszíntér.

Smorgon és Dünaburg előtt tüzérségi harc volt.

Balkán hadszíntér.

A helyzet nem változott. (Min. eln. sajtóosztály.)

Nikita Podgoricában.

Budapest, január 22. (Saját tud.) A Havas-ügynökség jelenti Párisból, hogy Nikita csapataival Podgoricában tartózkodik.

Nikita neje Párisba ment.

Budapest, január 22. (Saját tudósítónktól.) Rómából jelentik:

A montenegrói királynét, aki leányával együtt ideérkezett, az olasz királyi család meglátogatta. A montenegrói királyné leányával együtt Lyonba, azután pedig Párisba utazott.

A montenegrói diplomaták Brindiziből Lyonba mentek.

Montenegró árulásának vádja.

Budapest, január 22. A londoni Reuter-ügynökség jelenti Rómából: Egyre nagyobb tért foglal az a felfogás, hogy Montenegró már két hónappal ezelőtt megállapodott Ausztria-Magyarországgal és hogy ellentállása ennél fogva csak látszólagos volt. — A cs. és kir. Távirati Iroda megjegyzi, hogy az egész híradásból egy szó sem igaz.

A első hadicél Albánia elfoglalása.

Bern, jan. 22 Az „Echo de Paris“ szaloniki tudósítója jelenti: Monasztirból érkező utasok beszélnek, hogy a bolgár seregek folyton hátrább vonulnak, hogy átengedjék helyüket a német csapatoknak, melyeket Monasztir körül vonnak össze. Csak Monasztir közelében már eddig 50 000 német katonának van.

A német tisztek azt beszélnek, hogy a monasztiri német haderő a Montenegróból levonuló osztrák magyar csapatokkal együtt Albánia ellen megy, hogy azt az ellenségtől megtisztítsa. Csak a feladat teljesítése után egyesülnek a bolgár és török seregekkel és kezdik meg a támadást Szaloniki ellen.

Markovits és Weinberger cégnél Bémer-tér

az összes raktáron lévő téli árak feltárolt árban eladatnak. Ugyanott a legújabb costumök a legolcsóbb
Telefon 11-09. árban mérték szerint készülnek. Kelengye fehérnemű, óriási választékban. Ruhaszövetek, selymek, delainek és batistok mértékszerinti eladásra. Telefon 11-09.

Most mozogjunk, magyarok.

Gyászmagyarok és egyebek.

Hova szaladtok kifelé kis fiúk, kik rosszul vagytok, mert nem mehettek ki az országból ösztöndíjjal? Frakkotokat fogjuk, soha ilyen termést.

A terebélyes magyar tölgyről az utolsó évtizedben svábbogarak potyogtak le s azon módon futottak szét a világ összes tájaira. Különös, hogy a növényvilágban ilyen eset lehetetlen, az alma nem esik messze a fájától, minden jó almamagból alma lesz, a zamatos körtéből körte, csak a magyarból lesz világpolgár, kozmopolita. László Fülöp Londonba megy s a háboru kiütésével angol állampolgárságot vesz fel fiaival. Igaz is, elfelejtettem, ez egy magyar festő volt s minden nagyurat lefestett. Egy másik magyar, Szébenyei Szekulay József szintén Angliába kerül s míg a többi magyart internálják, vagy megverik, ő beáll a Morningpost-hoz s írja a leveleket arról, hogy milyen rossz a mi dolgunk a Habsburgok alatt s milyen elégedetlenek vagyunk, már fellázadtunk. Ezt az ember, nem tudom, mi volt: költő e, író e, ügynök e, angol nyelvtanár e, vagy szózhámos? Ady Endre elbucsuzik Párisból, ahol a sebesült német katonát széjjeltépte a francia nép, a kultur-nép. Hogy fáj neki ez a Páris, amelynek ő csak a sarát ismerte, mert a francia megcsinálja a pocsolját, de csak az idegent fürdéli benne, ő maga vigyáz, hogy be ne sározza magát. Az angol tudomást se vesz London éjjeli életéről, a francia szívesen rendez a „fekete miséket”, csak a magyarban van olyan, hogy komolyan lerészegedik a sárga földig a vendége kedvéért, komolyan legyalazza magát és országát az idegen mulattatására. Ez a London—Páris—Budapest elválasztó vonala, ezért mulat rajtunk Európa, mint ideggörcsökben rángatózó paprikajancsik.

Hol van a magyar festőművészet? Is merünk németalföldi iskolát, láttuk a barbi-zoniákat, a franciákat, az olasz Umbria fehér felhőfoltokkal szagatott kék ege alatt egy külön nemzeti festészet keletkezett, még a bécsiék is rányomták ismertető jegyüket a maguk festészetére s hol a magyar festészet? Mit fessenek? Amit máshol, amire máshol rájöttek, a legnagyobbnak is az az érdeme, hogy egyidőben, függetlenül a franciáktól, a levegőt s a színeknek egymásra-hatását rá tudta vetni a vászonra. Az a bélyeg, az a külön szín és karakter, amely nemzetivé teszi a franciákat, olaszokat, spanyolokat, hollandokat, csak két helyen nincs még meg: az angoloknál és nálunk.

De az angoloké nem kontinentális, hanem izolált művészet, a mienken rajta van ez a sor bélyeg: München, Páris, Róma, Umbria, Amsterdam. Úgyes kis házalók összetanulták mindazt, amit a külföld produkált s valami rettenetes „lila” stílusban festenek. Külföldön a tarka stílusról hiszik, hogy valami balkáni fajta vagyunk, annyira tele van mindenféle lopott dologgal aggatva mindenünk. S amikor Benzur Gyula felszólt a cseresznyeporos ég, a kék fü és az érthetetlen színkeverék ellen, Bölönyi György mindezen stílusbeli eltérések buzgó védője és árusítója, úgy beszélt Benzurról egy lap hasábjain, mint cigány a lovával.

Mi van rossz szobrainkkal, agyaglábú kisdönkkel s mindazon faragványokkal, amelyek távolról sem érintik a magyarságot. Minden szoborról meg lehet származását ismerni: görög, római, olasz, francia, a mieink nem ragyogják ki a nemzeti géniusz. Nincs bennük. Heltetlen kövek, holt faragványok.

De annál elevenebb a kottatolvajok serege, akik szorgalmasan lopják a külföldi

muzsikát. — Megesik, hogy a „Házam fehér szőlőtöke” melldrámáját aláírják a Berta szövege alá, s Puccinit fosztják ki egy kabaréóta erejéig. Van operája, a legmagasabb zenei nyilvánulása a nemzeti szellemnek, az oroszoknak, a franciáknak, az olaszoknak, a németeknek, sőt a lengyelnek is, nekünk. Erkel óta pihen a muzsikálás fejlődésünk. Napi termelés a fő zeneszerzőinknek divatos zenére pazarolják tehetségüket, tiszta sor, zenénkről mitsem tud a világ, még magunk sem. Annyi a külföldi muzsika a fülünk körül, mint májusban a cserebogar, nem hallunk mást csak idegent, nem is kívánjuk, nem is értjük a magyart. Az idegen eltemette zenei kulturánk nehezen fejlődő kis növényét.

Csak ujságaink magyarok, például a Nyugat, amelynek címe ma már anakronizmus, nyugat felé nem vágyódik itt azon a kis csoporton kívül, amely az irodalom végereiből áll, mert ép olyan az irodalmi szaguk, mint a négerké s hiányzik belőlük a magyar tisztaság. Magyarok azok a kis fil-léres zsornalok, amelyekkel a kulturában visszamaradt orthodox zsidóság egyrésze ki-elélti öszes kulturigényeit, de a melyeknek nemzetiségeit illetőleg soha tisztában nem leszünk. Magyarok a zsargon lapok, amelyekben valami lehetetlen nyelven és stílusban zavaros, ferde képe van a dolgoknak. Magyarok azok a magyar ujságok, amelyekben választékos, eszmadiás magyarsággal traktálják az olvasót, használva a zamatos kifejezéseket úgy, mint Ady a „mordály égőt”, azzal a rendes tévedéssel, hogy ott használják, ahova nem való. Magyar ujság a Világ, mert ilyeneket ír magyarul:

„Azok az igazi hősök, akik a hazugságot is fegyvertáruukba iktatják.” (1911. jui. 4.)

„A vádlottak szent joga a saját bőre érdekében is hazudni is.” (1911. aug. 23.)

„A bátorság vagy harci készség sem-miféle etikai értékkel nem bír.”

„A magyarság gyenge kulturális egy-niségét talán még a legelfogultabb sovini-zmus sem vonhatja kétségbe. A magyarság folyó puszta politikai levén s nem kul-turális, a nemzetiségek nem is lehetnek mások, mint idegen, magukat rosszul érző turbulens tömegek”. (1914. március 8.)

És magyar a Huzadik Század, amelynek Goga Oktávián munkatársa volt, amely Scotus Viatorral szellemi közösségben élt, s ahol azt irták, hogy Jézus nem is létezett.

A külföld azonban csak nagy magyarságunk nagy hiányairól tud.

— Vengerka — hungara . . .

A világ előtt állunk szünetlenül szé-gyentől vereslő orrával, szemünk ég a gya-lázattól. Hungara, Vengerka spiller, László Fülöp Szébenyei József, áhirlapírók, nemzetközi szózhámosok, vasuti tolvajok, házasságszédelgők, ezek terjesztik jó hírünket a föld-kerekségén, meg Ady Endre nemzetellenes versei. Diplomáink csehek, morvák, ru-tének, de hogy tennének valamit értünk is, a mi szégyenünk örökös, s megható, hogy itt, Nagyváradon kezdik a Cselédotthon felállításával, a Katholikus Nővédelmi Hi-felállításával, a baj gyökereit irtani s a rettenetes, nemzetünk testét kikezdő kór-ságot gyógyítani.

Nem bírnak kibujni az elnyomottság-ból, a lenézett sorból sehoh: Hadvezéreink sorozata Görgei Arthurral megszakadt.

Ellenkezőleg. Ezért a katonai ideológiá-tól idegennek maradt magyar katona nem juthat fel a hadsereg reprezentánsai közé, mert az ideológia osztrák. Magyar kultura

kellene a hadseregben, hogy mi olvassuk be az osztrák elemeket.

Bajunk az is, hogy a zsidó beolvadási processzusa nem elég gyors s nem hatolt el a mélyebb rétegekig. Ez a kérdés mindig nebánsvirág volt nálunk. Kis esetek nem sokat mondanak, de nem is zavarnak vizet. Ime két apróság:

Sch. P.-né foltzó szabóné férje elment a harctérre. Ott egy délben, mikor a szabók aludtak, a szerbek rajtuküldtek s elfogták őket. „Kimegyek Amerikába” jajgatott az asszony, mikor megkapta a hírt, „kimegyek innen, ahol az orosz be akar törni és ahol elfogják a férjemet a szerbek. Csak legyen béke, elmegyek innen, ahol nincs biztonságban az ember.” Hisztériás, indulatokból származó szavak, az első gondolat: itt-hagyni e földet, amelybe érzéseivel nincs belenőve.

A második eset közönséges: Lábadozó, ványadt, beteg katonák mennek a Sas ká-véház előtt. Egy tizedes gunyosan mondja: „Schéne Magyarország. Ezzel akarnak esá-tát nyerni?” K. M. postástiszt ez ellen ki-kelt, s mert inzultálni akarták, fel is jelen-tette az esetet a katonaságnál.

A hang ismerős. Kávéházi gazfikók beszélnek ebben a hangnemben, akik egész napjukat a semmittevésnél is rosszabb vic-celődésben töltik el. Koros fajták pusztu-lása kezdődik ott, ahol mindent, ami az emberiség lelkületének megnevesítését akarja, ezek a . . . legények leviccelnek. Ezekkel szemben védekezni kell, tehát gyorsítani azt a processzust, a mely a kötelességtudást s az erkölcsi tudást felébreszti minden-kiben.

Erőteljes kiáltással kell felzavarnunk apró kis, tisztátalan napi üzleteikből, mert veszedelemben vagyunk s a lelkek forra-dalma kell hogy közelebb hozzon egymás-hoz minden magyart. A törökök is, a bol-gárok is behozták a Gergely naptárt, a magyar javára és a mi kedvünkért. Ezek-nek is, mindenkinek áldozatot kell most hozni s változni kell a magyarság kedvé-ért és javáért. Nagyon kell most egymást szeretnünk, össze kell bujnunk s foglalkoz-nunk a néppel és a tévelygőkkel. Nem úgy, mint Ady Endre ur, aki lebigyesztett ajk-kal, gügyögve mondotta ki az egyetlen francia szót, a mit tíz év alatt megta-nult:

— No! A párasztot szeretem, de csak messziről, A páraszt közelről bűdös.

Nem, nem, közel kell hoznunk ma-gunkhoz minden magyart, megélhetési fel-tételeit javítani, jogokat adni, kötelességekre nevelni, s gazdasági küzdelmünkbe bevonnai. Most jön a nagy munka, amihez nem lesz elég a hadisra: öszes nagy gazdasági kér-déseink megoldásának programját elkészí-teni s megkezdeni a nemzeti állam kiépíté-sét céltudatos, évszázados tervezetek szerint. Minden nagy kérdés megoldásra vár, nem toldás-foldásra, ez a viresaft nem folytatható tovább hanem teherviselő és bíró képessé-geinek végső megfeszítésével:

Ha most össze nem esünk, örökké fo-gunk élni.

Tiszántúli.

Az „Egyenlőség” eléggé elfogulatlanul foglalkozik a Tiszántúllal minap megjelent cikkével. Nem mondom, hogy felekezeti a néző pontja s elismerem, nehéz a helyzete, az önzés homoklyába fültetni altruista esz-méket s a futó homokot megkötöni, hogy magyar és termőföld legyen. Kívánom, legyen a zsidóságnak tűzszlopa s vessé őket a magyarság földjére. Ami pedig Fenyő Miksa esetét illeti, nem lehet vitás, hogy e derék irodalmi hadseregszállító üzle-tet csinált a Nyugattal. Mert ha nem akart keresni az irodalmon, mit keresett volna az irodalomban? Lelkünk tiszta forrásának ár-tói közé tartozik ő is, el kell távolítani on-nan, hogy ne szórhasson mindenféle rin-gyet rongyot a tűkörbe, amelyből csak egy-nek szabad látszani: a magyarságnak.

Február 7-én lesz a bárándi választás.

A központi választmány ülése.

A bárándi kerületben az utóbbi két nap alatt érdekes fordulatok történtek. A sok jelölt kombináció végül is azt eredményezte, hogy maga a függetlenségi párt is csatlakozni akar a munkapárthoz és munkapárti jelöltet kíván.

A munkapárt korrektségét kellőleg jellemzi a bárándiak kérésének elintézése. Az országos munkapárt ugyanis annak dacára, hogy biztos győzelmet jelentene számára a bárándi választás, a leghatározottabban tartja magát a pártközi megállapodáshoz és semmiáron sem állít jelöltet. E kijelentés után a függetlenségi párt magára maradván, nem tudott egységes megállapodást létesíteni. A kerület kétfelé szakadt. Az egyik rész Szabó József református lelkészt jelölte, míg a másik Fisch Ernő birtokost.

Az országos függetlenségi párt a budapesti jelöltekkel elállott és helyi jelölt után nézett. Így lett az országos pártnak is hivatalos jelöltje Fisch Ernő.

Az előjelekből ítélve a függetlenségi párt mérkőzni fog. Hogy melyik fél lesz a győztes, azt még ezidőszent a kétnapos hangulatból megállapítani nem lehet.

Tegnap a képviselőválasztás aktái a központi választmány elé kerültek. Tegnap tartott ugyanis ülést a választmány, amelyen kizárólag a bárándi választás ügyével foglalkoztak.

Az ülésen jelen voltak Fráter Barnabás elnöke alatt Gyöngyössi István, Verner Kálmán, Mártonffy Bogdán, Biszterszky Iván, Balogh János.

Az ülésen felolvasták a képviselőház leiratát, mely szerint a megüresedett bárándi kerület betöltésére hívják fel a központi választmányt.

A választmány elhatározta, hogy a választás idejét február 7-ikére tűzi ki.

A választási törvények értelmében ott, ahol 1500 választónál több van, ott két szavazó küldöttség előtt kell szavazni. Ezért Bárádon is két küldöttség fog működni.

A választás elnökévé dr. Gyöngyössi Istvánt választották meg. Ugyancsak Gyöngyössi István lesz az első szavazatszedő küldöttség elnöke is. Az első küldöttség jegyzője Kolozi László lesz.

A második szavazatszedő küldöttség elnöke Nagy Márton a központi járás főszolgabírája lesz. A II. ik küldöttség jegyzőjéül Fülöp Gyulát választották meg. A küldöttségek helyettes elnökei: Kiss István, Zsádányi Lajos; helyettes jegyzők: Müller Gyula, Mille Ferenc lettek.

A választmány ezután megállapította, a szavazások sorrendjét. Ennek alapján az első küldöttség előtt Báránd, Tépe, Darcseke községek szavaznak.

A második küldöttség előtt Szerp, Sárutudvari, Biharnagybajom, Danesháza, Bakonszeg, Sáp, Bihartorda, Nagyrábé községek választói adják le szavazatukat.

A választás 8 órakor kezdődik. A választási idő megkezdése után egy órával,

9 órakor veszi kezdetét a szavazás. A szavazásnál az 1916. évi választók névjegyzéke az irányadó.

Eszerint az új választói törvény alapján összeállított névjegyzék Biharmegyében most szerepel először.

A választáshoz szükséges nyomtatványok nem állanak rendelkezésre a választmányoknál. Ezért a választmány felirt a belügyminiszterhez, hogy a megfelelő nyomtatványokat küldje le.

A választási rend fenntartására Balázsházy Iván és Bakats Béla főszolgabírákat hívta fel a választmány.

Miért kell segély a város kishivatalnokainak?

Kis fizetés — nagy drágaság. Csak az államsegély segíthet.

Tegnapelőtt foglalkoztunk a város kishivatalnokainak országos mozgalmával, amelyet az államsegély megszerzése végett indítottak. Mintegy száznegyvenen álltak sorompóba, hogy ügyüket diadalra juttassák. Hogy törökviséjük jogos és igazságos, azt talán nem is kellene bővebben fejtegetnünk. Már csak az is elég érv, hogy a háboru előtt is ugyanazt a fizetést élvezték a város kistisztviselői, mint most, mikor ötszörösre szöktek fel az árak. Aztán meg a megye, törvényszék és a többi hatóságok irnokai is részesülnek az államsegélyben, miért maradnak akkor ki a város kishivatalnokai. Csak ezt a két tényt kell leszögezünk s máris eleget mondunk.

Azonban vannak egyes aggodalmasok, vagy szörszálhasogatók, akik úgy beszélnek: ha eddig megéltek, ezután sem halnak éhen! Hát bizony szinte csodálkozunk, hogy a kistisztviselők csakugyan nem haltak éhen. Mert csak egy kissé kell széjjelnéznünk azon viszonyok között, amelyben élnek s akkor senkinek sem lesz egy szava sem az ellen, hogy a város kishivatalnokai is megkapják a különben sem nagy, 300 koronás államsegélyt.

Nézzük először a városi havidijasok helyzetét. Havi 100 korona fizetés és házbér. A házbér mennyisége nem esik kifogás alá, de annál inkább a törzfizetés.

Vegyük sorba, hogy mire van szükség egy havidijasnak és családjának. Mert a havidijasok mindannyian családos emberek s így nem egyedül a saját személyük szükségleteiről van szó.

A lakás mellett a fűtésről kell gondoskodni. Minden öt napra szükség van minimum 1 métermázsra fára, ára 10 korona. Egy hónap alatt ez tehát 60 koronára rug. Már csak 40 koronája marad a havidijasnak.

A ruházatra is számítani kell évi 120 koronát. Ebben benne van a ruha, fehérnemű és kalap. Egy hónapra tehát esik 10 korona. A havidijasnak már csak 30 koronája van.

A cipő kérdés különösen nagy gond most, mikor egy pár cipő 40—50 korona. Arról ne is beszéljünk, hogy egy egyszerű fejelésért 10—12 koronát kérnek. Egy hónapra tehát a legkevesebb 10 koronát kell számítanunk. A havidijasnak mi marad végre 20 korona.

A 20 koronából kell tehát megélni a szegény havidijasnak. 20 koronából, mikor kenyérre és lisztre is több pénz kell. Hát a zsír, amelynek kilója 7 korona. Miből veszi a főzeléket, a húst, (mert néha napján húst kell enni még a szegény embernek is,) a tejet? Miből világít (1 liter petróleum 48

fillér), miből taníttatja a gyermekeit? A husz koronából?

Pedig az irnokembernek táplálkozni kell. Aki egész nap az íróasztalnál görnyed a fülledt levegőjű irodában, kiteve a gyilkos szemekkel reáleselkedő sok betegségnek, annak erőt is kell gyűjteti a fárasztó munka elvégzéséhez. A 300 korona azonban még nem szünteti meg a hiányokat, legfeljebb csak itt ott enyhítene a nyomasztó megéhezési gondokon.

De mit szólunk aapidijasok halyzatról, akik havi 60 koronából kényszerülnek megélni. Legfeljebb csak azt lehet ezzel szemben felhozni, hogy tulnyomó részük fiatal, nőtlen ember. De viszont az is bizonyos, hogy 90 százalékuk öreg szüleit segíti, gyámolítja csekély fizetéséből, sőt egyesek egyenesen abból tartják el őket. Na, de kapnak 10 korona segélyt, vetheti oda valaki. 10 korona azonban ma senkit sem huz ki a vízből, legfeljebb, ha az a bizonyos 300 korona államsegély segítene rajtuk, amelyet ugyan az országgyűlés megszavazott, de mégsem kapnak.

Remélhetőleg nemsokára orvosolva lesznek jogos sérelmeik s ők is megkapják ezt a csekély összeget, amely megilleti őket.

Még néhány szót a városi kézbesítőkről, akik két szék közt a pad alatt maradtak. A kimutatásban először a szolgák közé sorozták őket s mint ilyenek megkapták volna a megillető 200 K államsegélyt. Azonban a város gondolt egyet, hátha mégse a szolgák kezé kellene őket sorolni. Feliratot intéztek tehát a kormányhoz, hogy melyik csoportba helyezték a kézbesítőket. Így most a kézbesítőik sem kapnak semmit. Várnak ők is hűségeken, mint a város „napszámosai“. (fj.)

NAGYOTHALLÓ?

Fülzugásban szenved?

Hallását megjavítja, fülzugását megszünteti a „Thermo elektromos hallókészülék“, mely oly kicsiny és könnyű, hogy a fülben kényelmesen, észrevétlenül hordható. Határozott előnye, hogy sajátkezűleg behelyezhető a fülbe és kivülről nem látható!

Csak nálunk kapható!

Prospektust ingyen küld Thermo-Vállalat, Budapest, Rákóczi ut 57/a. Telefon: József 52 73. Nyitva: hétköznap 9—6 óráig, vasár- és ünnepnap 10—4 óráig egyfolytában.

* Köhögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál használjon kizárólag: Farkas-féle hurut-szeletkét. Ára K. — 60 Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Telefon: 13—02.

Visszavettük!...

Akik az olasz frontról jöttek kijelentették, komolyan őszinte megdöbbenéssel, hogy: ilyen ágyutüzben még nem voltam!...

Reggel 8 órakor jött a parancs, hogy a tizedik század menjen fel a T. falu felett levő állásba és ha szükség lesz rá, ellen támadással verje ki az oroszokat.

Nagyon szomorú reggel volt. Az ég szürke felhői sűrű apró könnyeket hullattak, a fák magas része gránátok által szét hasogatva haldoklott és az összedőlő házak romjai felett csunya férfiak és öreg asszonyok sopánkodtak. Egy óra alatt változott az égi. Hét órakor kezdődött a tüzérségi előkészítés és nyolcra már az állások mögötti falu is rom volt.

Indulás előtt bucsu leveleket írtunk. Hogy mit csináljanak — ha esetleg nem térünk vissza ebből a rohamból — azok a kik haza várnak bennünket. Majd a zászlóalj törzs tisztjé karától váltunk el hosszas kézzszorítással és az orvosok gyengécske vicseit hallgattuk meg, aztán neki a gránát, srappell zuhatagnak és a sárnak. (Hogy melyik a rosszabb, nehéz megállapítani.)

Mint már mondtam nyolc órakor indulunk el. Két kilométernyi utat kellett megtenni egy kaeskarings fúró árokban. Rendes körülmények között félóra alatt felér egy század, de az ágyutüz és a sár nagyon megnyújtotta ezt az időt. Fél kettő lett mire felértünk.

Ami itt volt:

A lövészárók mindenütt bedülve, összerombolva. Az árok mélyén halottak sárgultak és sebesültek nyögtek. Küldöncök rohantak és furesa sárfigurák nehéz töltényládákat cipeltek. Közben örületes zajjal robbant egy-egy pompásan irányított 24 es.

— Zászlós ur, itt pusztulunk valamennyien!

— Sebesült vívó!...

Valahol, jobbra géppuskák kotkodácsolnak. Erre mi tizszer annyi gránátot kaptunk. Század parancsnokunk mellől három küldöncöt kivág egy nehéz.

— Sebesült vívók!

— Tovább húzódni! Itt kilátszik az egész század!

Az állást védő horvátok felfeküdtek a mellvédre és várták az oroszot. Vagy talán a Halált?

Mire odaértünk a horvátok közé ékelt magyar honvéd századhoz, már ezzel fogadtak:

— Egy szakasz, az első itt marad süriteni. A második, harmadik és negyedik ebből a széles futóárokból — látod, itt jobbra — kirohamozza az oroszokat...

— Hát hol vannak az oroszok? Milyen messzi? Milyen az arcvonal?

— Nincs sok idő kérlek, menjetek be aztán rajta. Annyit mondhatok, hogy hátulról kaptok majd tüzérségi tüzet, de azt az állást vissza kell venni!

— Milyen állást?

— Ja persze! Te még nem tudod. Hát az oroszok kétszáz lépésnyire tőlünk behatoltak a saját állásunkba. Nagyon sokan voltak, tüzérség nagyon dolgozott. Szóval bementek és nektek ki kell venni őket.

Egy sár figura loholt:

— Főhadnagy ur alázatosan jelentem, L. Őrnagy ur azt a parancsot küldi, hogy a 10. század azonnal induljon rohamra! — és gyorsan eltűnt.

— Rendben van! Megyünk mi, csak ne siettessenek. Hiszen a helyzettel tisztába kell jönni.

Behúzódtunk a széles futóárokból. Itt volt már egy másik század.

— Szuronyt fel!

— Lajos és Bana Mihály mindenütt mellettem lesztek. Nem akarok fogoly lenni még sebesülten sem.

— Tessék nézni, gyűnött annyi ember segítségre, mint a nyű.

— Igen ám, de iszonytatóan szereti őket az orosz gránáttal! Nem ér ide abból egy se!

Egy kicsit megdöbbenünk. Az oroszok tényleg hátulról fognak bennünket megdolgogni.

— Főhadnagy ur, kezdjük meg a támadást, mert azonnal ideér a tüzérségi stráf!

— Megyünk fiam! Csak bátran, hiszen egyszer ugyanis meg kell halni!

— Egyszer! De nem pont máma!

— Én igen. Érzem!... Előre emberek! Ott az orosz a mi árkaikban, verjük ki őket. Aki magyar, az jön utánam!

Egyszerre ugrottunk ki a futóárokból négyen. B. főhadnagy, a századparancsnok, M. hadapród, egy törzsfőmester és én mint szakaszparancsnokok. Nem is néztünk hátra. Magyar fiu az mind! Nem marad abból le egy sem!

Kétszáz lépést kellett megtenni. Ez alatt az idő alatt nem tudom mi történt.

Kis mogyorófa pálcával hadonásztunk és ordítottunk össze-vissza mindent. A hátunk mögött rengeteg robbanás. A puska golyók süvitettek és felfreccsentették a nedves földet. A zaj hasonlított egy nagyvárosi zenebonához csak hogy ha ott hallaná az ember ilyen élesnek és borzalmasan zagyvának megörlőne, vagy egy pillanat alatt megsüketülne mindenki.

Hiszen itt is örültek voltunk mindannyian!

Az orosz tartani akarta az elért eredményt és lőtt puskával meg géppuskával bennünket amíg 30 lépésnyire nem értünk. Akkor megszaladt.

Nevető, vigyorgó arcokat láttam magam körül. Futás közben kapásból mint a vadászok a nyulat lőtték az oroszot. Voltak, akik énekeltek, mások úgy ugráltak, mint indiánusok. Egyesek sárlapdával hajigálták futókat...

Szemünk szánk tele lett füsttel, korommal, sárral vízzel. Utolért a tüzérség. Csak hogy már késő.

— Mindenki az árokba!

Benn egy pár reszgető fogoly vetette a keresztet, rengeteg sebesült vergődött kínos ábrázattal, halottak egymáson keresztül és egy-egy helyen bokáig érő vértócsa! Puska, töltény szerelvény, ruha, pokróc letaposva, összevérezve. A drótok között átlótt oroszok integettek nagy bolyhos csukmájukkal, hogy ők esendes, békés sebesültek...

— Zászlós ur alázatosan jelentem B. főhadnagy ur meghalt. Tessék átvenni a századparancsnokságot, amíg Sz. hadnagy ur szakaszával egyesül a század.

Most tértem magamhoz.

Tegnap együtt üdvözlöttük Fodor Ellát a művésznőt. Egy közös lapon, ismeretlenül. Tegnap még a váradi színészek és színésznők, a dámák és jó barátok burkolták hódító körbe éhes fantáziánkat. Tegnap még! A krampampuli kék lángjánál!...

— Egyszer meg kell halni... Én igen... Érzem!...

Eh! Hiszen ez a sorsunk!

— Küldönc! Jelentsd meg az Őrnagy urnak, hogy az oroszok által elfoglalt állást visszavettük!...

Bukovinai haretér, 916 január 12.

Hilf László.

A hadbavonultak vagyona.

Idegenek vásárolnak Biharvármegyében földeket.

Pár héttel ezelőtt érdekes rendelet érkezett a vármegyéhez. A rendelet értelmében összekellett írni Biharvármegye területéről az utolsó három évi ingatlan forgalmát. Ugyanakkor össze kellett állítani azt is, hogy a vevők és eladók közül kik vonultak hadba és kik az idegenek. A rendeletből nyilván arra lehetett következtetni, hogy a hadbavonultak vagyona tulajdonképpen milyen változásoknak volt kitéve.

A rendelet végrehajtása óriási munkát jelentett. Át kellett nézni az összes telekkönyvi könyveket s azokból kellett megállapítani az ingatlan forgalmat. Az összeírás hetekkel ezelőtt ment fel a miniszterhez, ahol most fejezték be a változások összeállítását.

A rendkívüli érdekes országos statisztikából közöljük a Biharvármegyére vonatkozó adatokat. Eszerint:

A belényi járásból 67 adás-vétel történt. Összesen 58 hold földet adtak el. Ebből idegen vásárló volt 2.

A béli járásból 316 egyén 55 holdat adott el és 4 idegen vásárolt.

A berettyóújfalusi járásból 144 egyén 2175 holdat adott el és 1469 esetben idegen vásárolt.

A biharkeresztesi járásból 118 egyén 184 holdat adott el, 8 esetben idegen vásárolt.

A cséfalusi járásban 53 egyén 47 holdat adott el. 2 idegen vásárolt.

A derecskei járásban 120 egyén 167 holdat adott el, 13 idegen vevő volt.

Az élesdi járásban 199 változás volt, 221 holdat adtak el, 29 idegen vevő volt.

Az érmihályfalvai járásban 89 változás volt, 160 hold adatott el, 17 idegen vevő volt.

A magyarcsékei járásban 66 változás volt, 116 holdat adtak el, 11 idegen vevő volt.

A nagyszalontai járásban 188 változás történt, 412 holdat adtak el. Idegen vevő volt 115.

A sárréti járásban 75 változás volt, 132 holdat adtak el, 19 idegen volt.

A szalárdi járásban 102 változás történt 620 hold adatott el, 507 idegen volt.

A székelyhídi járásban 91 változás történt, 148 holdat adtak el, 49 idegen vevő volt.

A tenkei járásban 126 változás volt, 106 hold adatott el, 4 idegen vevő volt.

A vaskóhi járásban 60 változás történt, 75 hold adatott el, 12 idegen vevő volt.

Összesen 1723 változás történt. Eladásra került 5462 hold föld. A vevők közül 2353 idegen vásárló volt. A vevők többi része közül 483 gazda vonult hadba, míg 1240 vásárló nem katona.

Legtöbb idegen vásárló volt a berettyó-ujfalusi, a margitai, nagyszalontai és szalárd járásokban.

Bethlen gróf Nagyvárad ipari érdekei ellen.

A földgáz és Erdély érdekei.

A képviselőházban, mint tegnap táviratunkban jelentettük, — Bethlen István gróf erdélyi képviselő beszédet mondott Erdély érdekei mellett s Nagyvárad ipari érdekei ellen. A beszédnek idevonatkozó része szószieriat így hangzik:

Mielőtt befejezném beszédemet, még röviden rá akarok térni azokra a szempontokra, amelyeket elsősorban kellett volna a pénzügyminiszter urnak a szerződés megkötésekor szemelött tartani, t. i. az erdélyi érdekekre. Nekem meggyőződésem, hogy ha a szerződés a mai formájában marad meg, akkor az ipar fejlődése, az ipar újja alakítása, új ipartermése, nagyon kis mértékben fog valóra válni, de ami valóra válik, az sem Erdélyben, hanem elsősorban az erdélyi medence nyugati külső peremén fekvő városokban, Nagyváradon és Aradon fog létesülni.

Mert világos, hogy ha egyenlő gázárak mellett a többi körülmény kedvezőbb a városokban, úgy ezekben, t. i. Aradon és Nagyváradon fog az ipar letelepülni és nem Erdélyben. Már pedig az kétséget nem szenvedhet, hogy a fogyasztási piac közelségénél, a fuvardíjak csekélyebb voltánál, a tőke nagyobb mennyiségénél, a munkáskérdés stb. sok száz mellékkörülménynél fogva Nagyvárad és Arad minden ipar letelepülésére kedvezőbb piac, mint Kolozsvár vagy Marosvásárhely, ez ipar ott ugyanazon fűtőárakat élvezheti.

Mi erdélyiek, t. képviselőház, nem élgedhetünk meg a szerződés 21. § ában lefektetett azon csekély biztatással, hogy kivételképpen a miniszter ur megengedheti azt, hogy a részvénytársaság a geográfiai távolságokat figyelembe vegye.

Propozicióm és követelésem az, hogy Erdélyben ne 15, 10, 6 és 4 fillér legyen a gáz ára, hanem 12, 8, 4 és 2 fillér. Ez a kérés annál indokoltabb, mert a nagyváradai és aradi gázvezetékek kiépítése minden nehézség nélkül függőben tartható nézete szerint azért is, mert hiszen maga a miniszteri indoklás és a kutatást végző szakértők állítják, hogy az erdélyi medencének külső peremén hasonló gáznymok mutatkoznak, mint a medence belső peremén, tehát kilátás van arra, hogy Nagyvárad közelében — úgy hallottam, a Szilágyságban már is mutatkozik eredmény — esetleg Arad közelében új gázkutak fognak feltárni és így bótorság volna véleményem szerint meg nem várni ezt az időpontot.

De kérdem, hogy ha a miniszter ur elvezeti a földgáz nagy részét Erdélyen kívül Nagyváradra, Aradra, sőt biztosra veszem, hogy távolabbi városokba is, mi fog történni azzal a szükséglettel, amelyre a Székelyföld, Brassó vidéke, Szeben, a Szamos mente joggal számít? Mert, bocsánatot kérek, én már utaltam arra, hogy azok a

gázmérők, amelyeket a miniszter ur fenn-tartott magának, mai napig is teljes bizonytalanságban hagynak tekintetben, hogy lesz-e elegendő gáz ezen vidékek ellátására. Már pedig én azt hiszem, hogy legalább olyan nagy nemzeti érdek az, hogy a Székelyföld ipara újból fellendíttessék, legalább olyan nagy nemzeti érdek az, hogy a székely városok fejlődése biztosíttassék, hogy az új ipar megteremtése révén a székelyföldi kivándorlás is megszüntetessék, mint az, hogy a Székelyföld tévéből nyugati irányba elvezetessék a gáz olyan piacokra, ahol esetleg még kilátás is van arra, hogy helyben kapnak gázt, ahol emellett még a szénárak is alacsonyabbak, mint Brassóban és a Székelyföldön. (Élék helyeslés a baloldalon.)

A Katholikus Népszövetség háborus délutánja.

Negyedik háborus délutánját tartja ma a Kath. Népszövetség nagyváradai szervezete. Az a siker, mely eddig a Kath. Népszövetség ünnepélyeit kísérte, bizonyosan meg fog nyilvánulni a mai háborus délutánon is. A Népszövetség agilis vezetősége mindig új és változatos számokból állítja össze az ünnepélyeknek műsorát úgy, hogy az ünnepélyek egyrészt a Kath. Népszövetség célját szolgálják, másrészt nemesen szórakoztatnak, tanulságot és szellemi élvezetet egyaránt nyújtanak.

A mai ünnepélyen dr. Mazurek Gyula püspöki titkár lesz az ünnepély szónoka, aki egy rendkívül érdekes és aktuális témát, a pápa világi hatalmát választotta előadása tárgyául. Olyan érdekes téma ez, mely egymagában számíthat a legszélesebb körök érdeklődésére, hiszen talán már nincs messze az az idő, mikor ez a kérdés az európai politika vezetőit is foglalkoztatni fogja. Kívánatos, hogy a keresztény magyar közönség erről tájékozva legyen annál inkább, mert nem régen a temesvári Kath. Körök a pápa világi hatalmára vonatkozólag mozgalmat is indított. Dr. Mazurek Gyula képzettsége, tudása, valamint szónoki képessége ennél alkalmasabb témát alig találhatott volna. Nagy érdeklődésre tart számot dr. Dajkáné Szőnyi Margit egy bájos szépirodalmi dolgozata is. „Hol lakik a béke” címmel igen sikerült mesét írt felnőttek számára és a mesét ő maga fogja fölolvassani.

E két szám köré a zenei és énekszámok egész sora csoportosul, melyek mind művészi színvonalon állanak. Ugy a komoly, mint a könnyebb zene egyaránt képviselve lesz ezekben a számokban, melyeket Patzkó Aladárné a kitűnő zenetanárnő énekes zeneiskolájának és akadémiai előkészítő tanfolyamának legjelesebb növendékei adnak elő.

Az ének- és zeneszámokból tegnap zártkörű jelmezes főpróba volt, melyen a megjelentek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak minden egyes számról.

Az ünnepély ma délután 5 órakor kezdődik a Kath. Kör Szent László termében. Belépti díj nincs, de szíves adományokat a Kath. Népszövetség céljaira köszönettel fogadnak. Belépti jegyül a népszövetségi tagsági igazolvány vagy a meghívó szolgál.

A műsor a következő:

1. a) Mendelssohn: Üdvözet.

b) Nyárfa erdő; magyar kettős, éneklők Voronyák Olga, Mayr Margit, Papp Klára és Óváry Magda; zongorán kíséri: Korbély Viola.

2. a) Per Lasson: Crescendo zongorán előadja Pillmann Margit.

b) Grieg: Poetische Tonbilder, zongorán előadja Vásárhelyi Pálma.

3. Hol lakik a béke? Mese felnőttek számára, írta és felolvassa dr. Dajkáné Szőnyi Margit.

4. Teréferre a kútnál, tréfás duett; előadják Halász Kata és Patzkó Sárika.

5. A pápa világi hatalmáról. Ünnepi beszéd, tartja dr. Mazurek Gyula.

6. Háboru a piacon; Terzett, előadják: Óváry Magda, Mayr Margit és Papp Klára.

7. Bécsi életkép, előadják Patzkó Aladárné énekesiskolájának növendékei.

A Kath. Népszövetség igazgatósága ez uton is kéri a tagokat, szíveskedjenek tagsági igazolványukat minél előbb kiváltani. Felhívja a népszövetségi tagok figyelmét arra is, igyekezzenek minél több tagot toborozni, mert szükség van arra, hogy a Kath. Népszövetség Nagyvárad keresztény polgárságát kivétel nélkül egyesítse. Népszövetségi tagok a Tiszántúlt kedvezményes áron rendelhetik meg.

Hirlapkiadók országos gyűlése a papírárok emelkedése ellen.

Nem üres vészkiáltás: de szomorú valóság, hogy az ujságpapíros árának hirtelen emelkedése a lapvállalatokat válságos helyzetbe sodorja. Ha a hirlapkiadók a lapuk előállítás költségeit át akarnák hárítani a fogyasztókra — mint azt például az élelmiszer és ruhanemű kereskedők teszik — nem is kétszeresnek, de háromszorosnak kellene lenni az ujságok előfizetési árának. Mindazonáltal a hirlapkiadók arra törekednek, hogy az előfizetési árak emelését elkerüljék, ami a közeljövőben elkerülhetlen lesz, ha a papírárok növekedése tovább tart.

Ebben a dologban Klein Samu, a Magyar Ujságkiadók Országos Szövetségének alelnöke, valamint Sas Ede a szövetség választmányi tagja, eljárak Légrádi Ottórnál, a szövetség elnökénél, aki az ujságkiadók ügyeit mindenkor lelkiismeretes gonddal karolja föl. Az elnök kijelentette, hogy e fontos kérdéssel alaposan foglalkozik s a hirlapkiadókat országos gyűlésre hívja össze, hogy a védekezés módjait megállapítsák. A szövetség e rendkívüli közgyűlését a hó 30-án tartják meg, amikor is remélhetőleg a testület megtalálja a módját annak, hogy a magyar ujságkiadást e veszedelmétől megóvja, amivel igazán nem maguknak, de igazán a közérdeknek, a közönségnek tesznek szolgálatot.

Az osztrák ujságvállalatok központi egyesülete e napokban ülést tartott Bécsben dr. Beaufort Henrik gróf elnöke alatt. Az ülés előadója Junker Károly volt, aki előterjesztette, hogy a háboru következtében beállott ujságpapír hiány szükségessé teszi a hirlapok és folyóiratok terjedelmének a megszorítását. A vállalatokra különösen fontos kérdésben hosszabb és élénk vita támadt, amelynek eredményeként az Egyesület felkéri tagjait, hogy ujságjaik és folyóirataik terjedelmét a jövőre nézve a legszükségesebbre szállítsák alá.

Az ülés azután foglalkozott a papírárok

senek ki. Járják be a folyamok partjait egész végig s ott, ahol votések vannak, előzetes földmunkákkal igyekezzenek megakadályozni a vizek kártevéseit. A vizsgálatnak ki kell terjedni a folyamokba ömlő patakokra is. A Sebes-Körözs, Berettyó és Fekete-Körözs összes vonalain ez a munka már megindult. Az Országos Erdészeti Egyesület pedig egy indítványt tárgyalt, hogy völgyelzáró gátak létesíttessenek, amelyek az árvizeket felfogják. Németországban millió és millió köbméter vizet fognak fel ilyen módszerrel és ezzel az árvizeket megelőzik.

* A Lakos-család 16 kitüntetése. Szabadkáról jelentik: A szabadkai tartalékkórházban ápolják Lakos György tisztihelyet test, aki sebesülten került a kórházba s aki már ideérkeztek tulajdonosa volt a nagy arany, az első osztályú ezüst, a kis ezüst és a bronz vitézségi éremnek. Mint érdekes körülményt említjük meg, hogy a Lakos-család tagja közül öt fivér indult a harcba és eddig 16 kitüntetés érte őket. Az öt fivér közül három hősi halált halt, mire a Lakos fivérek megritkult sorát az apa: Lakos Lajos. Nagyváradi város levéltárosa pótolta, aki 72 éves kora ellenére önként jelentkezett frontszolgálatra s aki immár több mint fél éve van az olasz fronton, az öt fivérrel és az őket ért kitüntésekről ezeket írja tudósítónk: Lakos István százados, zászlóaljparancsnok Osztovács mellett alussza már álmait. Amikor eltemették, nagy érdemrendet tettek a koporsójára: a vaskorona rendet, melyet ő kapott először, mint nem törzsűst. Ugyanő tulajdonosa volt a katonai érdemkeresztnek a hadiékítménnyel, a Signum laudisnak és a katonai érdemkeresztnek díszítés nélkül. — Lakos István honvédfőhadnagy Przemysl ostrománál halt hősi halált, s tulajdonosa volt a Signum laudisnak és a kat. érdemkeresztnek. — Lakos Bertalan huszárfőhadnagy sirja ismeretlen. Csupán annyit tudnak felőle, hogy Galiciában nyugszik. Elhunytakor Signum laudis és katonai érdemkeresztje volt. — Lakos Róbert honvédfőhadnagy szintén megkapta a vaskorona rendet, a katonai érdemkeresztet és két Signum laudist. Lakos Róbert saját találmányu kézigránát konstruált, amely nagyon jól bevált. Most kézigránát-gyára van, amely ezer munkást foglalkoztat. Az első helyen említett és ez idő szerint a szabadkai tartalékkórházban ápoló Lakos György polgári életben rendőrtisztviselő Budapesten és volt detektív, aki a világháború folyamán ötször sebesült meg. József főherceg személyesen tüzte mellére a kitüntetések, míg legutoljára az olasz fronton ment, ahol két kitüntetést kapott. Az olasz harcúterén találkozott édesapjával, Lakos Lajossal, aki fiatal korában a tiroli fronton az olaszok ellen harcolt és őrnagysággig vitte. Lakos Lajost a király őrnagyi rangra emelte s most ő is az olasz harcúterén táborozik.

* Kibocsátották a negyedik német hadikölcsönt. A Neue Freie Presse közlése szerint a német birodalmi kormány márciusban fogja kibocsátani a negyedik hadikölcsönt, amelynek előkészületei már megtörténtek. Berliin illetékes pénzügyi körökben úgy tudják, hogy a negyedik hadikölcsön különbözni fog az első háromtól, ha ugyan, amire alapos kilátás van, a német birodalmi pénzügyi kormány hozzájárul a tervhez, a mely az volna, hogy ezuttal ne 5 százalékkal kamatozó hadikölcsönt bocsásson ki, mint a minők voltak az eddigi hadikölcsönök, hanem rövid lejáratú kincstári jegyeket, a melyek 4 százalékos fognak hajtani, a visszafizetés határideje hét év múlva, vagyis 1923-ban járna le és a kibocsátási árfolyam 91 százalékos lenne.

* A Kath. Cseléd-otthon előkészítő bizottságának tisztelgése a megyéspüspöknek. A Cseléd-otthon előkészítő bizottsága ma délelőtt 11 órakor tiszteleg gróf Széchényi Miklós v. b. t. t. megyés püspöknek. A bizottság előzőleg Grócz Béla nagyprépostnál értekezletet tart és onnan a nagyprépost vezetése mellett járul a megyéspüspök elé. Az elnökség ezután kéri a bizottsági tagokat, hogy az értekezleten teljes számmal szíveskedjenek megjelenni.

* Kitüntetett zászlós. Morvay Lóránd 4-ik honvédegyalozredbeli zászlós, a nagy ezüst érem tulajdonosa az isonzói csatában tanúsított vitéz, bátor magatartásért megkapta a másodosztályú ezüst vitézségi éremet is.

* A Csucsá-nagyváradi kofavonat. Pár nappal ezelőtt részletesen foglalkoztunk azzal a dologgal, hogy a Kolozsvár és Csucsá között u. n. kofavonat közlekedik, amely Csucsáról üresen, a közönség kizárásával befut a nagyváradi állomásra s innét másnap reggel ismét a közönség kizárásával megy Csucsáig s onnét mint személyvonat folytatja útját Kolozsvárig. Ez azért hátrányos Nagyváradra, mert a Csucsá és Nagyváradi között levő községek nem hozhatják be Nagyváradra eladó élelmiszerüket. Rimler Károly polgármester a napokban Harkányi János kereskedelmi miniszterrel tárgyalt atekintetben, hogy a szobánforgó vonat Csucsától Nagyváradig is menetrendszerű személyvonatként állítsák be a forgalomba. A miniszter nagyon helyeselte a kérelmet s utasította az államvasut igazgatóját a kérelem teljesítésére. — Egyben berendelték a kérdés megbeszélésére az aradi, kolozsvári és debreceni üzletvezetőket.

* Megfagyott orosz fogoly. Lahaczi Gligori mint orosz fogoly az egyik körözgyéresi gazdaságban volt alkalmazva. A fogolynak pompás jó dolga volt, hogy még otthon se volt különb. Szabadon járhatott kelhetett s faluban, sőt még a falun kívül is. Szerdán este nem tért haza a fogoly. Előbb arra gondoltak, hogy megszökött és keresésére indultak. Péntek reggel katonák jártak a község határában és az ut szélén élettelenül találták meg a foglyot. Teste esontta volt fagyva. Az esetről értesítették a hatóságot, amely tegnap foganatosította a vizsgálatot. Ennek során kiderült, hogy Lahaczi Gregori a rendes napi munkája elvégzése után valahogy pálinkához jutott és alaposan felöntött a garatra. Ittas állapotban igyekezett hazafelé, azonban utközben elesett és el is aludt. Éjjel hideg volt s a szerencsétlen ember megfagyott.

* A Vörös-Kereszt Egylet nagy élelmiszerbazarjában az előadás, illetve sorsolás már reggel 7 órakor veszi kezdetét a vármegyeház udvarán szépen feldíszített 10 sátorban és tart délután 5 óráig. A Vörös-Kereszt Egylet saját sátor fog felállítani, ahol az ajándékba küldött élelmiszereket árúsítják el. A katonazene délelőtt is, délután is fog játszani. Este 5 órakor veszi kezdetét a rendes háborús délután, ahol is cigányzene fogja a közönséget szórakoztatni, a pezsgős, virágos és cukorkás sátorban sorsolások lesznek, ugyanitt fog megtörténni a megmaradt élelmiszerek elárverezése is.

* Egy nagyváradi urileány. Furesa fogalma lehet az idegeneknek a nagyváradi urileányokról, ha olvassák azokat a közleményeket, melyek több nagyváradi lapban jelentek meg. A közlemények egy állítólagos nagyváradi „urileány”-ról szólnak, aki megszökött a katonákkal a frontra, s onnan most került haza. A nagyváradi urileányok reputációja érdekében előadjuk az igazságot, hogy ez az állítólagos „urileány” ujságot árult a váradi asztalon s múlt évi december közepén levelezőlapokat árult a váradi állomáson, mikor verscei honvédek utaztak itt keresztül s a 16 éves leány velük szökött. Szülei hosszús keresés után jutottak a nyomára s azóta a rendőrség segítségével vissza is hozták leányukat. Laptársaink azt írják, hogy a leányt apáca zárdába akarják adni szülei. Laptársaink elfeledik, hogy a zárdát nem javítóintézet.

* Gyanus bakkancsok cím alatt megirtuk, hogy katona bakkancsok forognak közkézben, jobban mondva közlábban. Erre vonatkozólag egy iparos aláírással hosszabb levelet kaptunk, amelyben a kisiparosok helyzetét festi találó színekkel. Hány kisiparos van, aki szívesen felhúzná lábára a használt katonabakkancsot, írja a levélíró, sok mindent kell nekik nélkülözni, nemcsak a kenyér is hiányzik. S ha elveszik a lábáról a bakkancsot, amit vett, akkor igazán furesa lesz. Közöljük e sorokat s megvizsgáljuk a levélíró: nem szenved sérelmet az iparosság kollégiálitása, ha az igazán „gyanus” bakkancsokat ellenőrzik, mert ez árt az iparnak.

* Az első fecske. A Cselédotthon megalakítás alkalmával megnyilvánult alkotókészség példáján felbuzdulva tegnap már megérkezett az első újabb adomány, Habókay Béláné 50 kororát adományozott erre a célra. Remélhetőleg az első adományt követni fogja még nagyon sok újabb adakozás is.

* A kamara értesítése. Az érdekeltek tudomására hozzuk, hogy a Serajevóban székelő bosznia hercegovinai kormányzórság árlejtest hirdet a dubicai erdőgazdaság által kitermelésre szánt mennyiségű lábán álló fenyő, bükk, és hárs mű-tüzifára. Az ajánlatok 1916. febr. 23-án délelőtt 11 óráig csak írásban adandók be a serajevói Landesregierung címére. A részletes tudnivalók a kamarai iró-gában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Nagyváradi, 1916. január hó 22. A nagyváradi Kereskedelmi és Iparkamara: Dr. Moskovits József sk, elnök. Dr. Sarkadi Lajos sk, titkár.

* A Vörös-Kereszt élelmiszerbazarja. A Vörös-Kereszt élelmiszerbazarja céljaira — mely folyó hó 30-án lesz a vármegye háza udvarán — következő adományok érkeztek: Harmathy Károlyné 6 üveg cukros befőtt, Fráter Imréné fűszerek, Ullman Izidor 1 doboz koezka cukor, 1 kiló cukorka, 1 doboz borsó konzerv, Blaha István 10 kis csomag mandula, mogyoró, mazsola, 10 doboz Frankkávó, 2 doboz szárított zöldség, 2 doboz gomba, 5 drb. csokoládé, Király Jenőné 5 narancs, Buzássy Albertné dió és befőtt, Márkus Lászlóné 12 üveg dessert bort, Pallay Lajosné liszt és gyümölcs, Bozóky Gyuláné befőtt, főzelék. A küldött adományokból az Orsolyák bérházában lévő üzlethelyiségben mutatványok láthatók. Mindezen adományokat halásan köszönjük, s kérjük mindazon nemes szívű háziasszonyokat és kereskedőket, kik eme

Nagyvárad város tanácsa katonai ügyosztálya
1044—1916 szám.

Hirdetmény.

A. m. kir. honvédelmi minister ur 4960 eln. 18—1916 számú rendelete alapján közhírré teszem, hogy a Nagyváradon tartózkodó azon 1865—1872 évbeli születésű népfelkelésre kötelezettek népfelkelési felülvizsgálata, kik az 1915 év szeptember hó 27 étől október hó 6 áig Nagyváradon megtartott népfelkelési bemutató szemlén, valamint az 1915 évi november hó 19—27 napjain és december hó 18—22 napjain megtartott pótszemlén népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak osztályoztattak, a folyó évi január hó 27 étől február hó 1-ig a Lázár Vilmos utca 3 szám alatti sorozó helyiségben (régí esendőriskola) a következő sorrendben fog megtartatni:

1916 évi január hó 27-én Csütörtökön a nagyváradai illetőségű 1872, 1871 és 1870 évi születésűek.

1916 évi január hó 28-án pénteken a nagyváradai illetőségű 1869, 1868 és 1867 évi születésűek.

1916 évi január hó 29-én szombaton a nagyváradai illetőségű 1866 és 1865 évi születésűek és az idegen illetőségű 1872 és 1871 évi születésűek.

1916 évi január hó 30-én vasárnap az idegen illetőségű 1870 és 1869 évi születésűek.

1916 évi január hó 31-én hétfőn az idegen illetőségű 1868, 1867 és 1866 évi születésűek.

1916 évi február hó 1-én kedden az idegen illetőségű 1865 évi születésűek.

Felhívom ennél fogva fentebb említett évfolyamokhoz tartozó népfelkelésre kötelezetteket, hogy a mindenkor reggel 8 órakor kezdődő népfelkelési felülvizsgálaton a Lázár Vilmos-utca 3. szám alatt levő sorozó helyiségben tisztán és rendes tiszta öltözetben annál is inkább jelenjenek meg, mivel a m. kir. honvédelmi minister ur által a népfelkelési felülvizsgálatra vonatkozólag 17716 eln. 18—1916 szám alatt kiadott körrendelet 6. pontja értelmében a felülvizsgálaton meg nem jelent népfelkelésre kötelezettek ismétlen megidézttetni, illetve megvizsgáltatni nem fognak, mert a meg nem jelentek felülvizsgálata teljesen elmarad.

Egyben figyelmeztetem a népfelkelési felülvizsgálatra itt felhívott korosztályokhoz tartozó népfelkelésre kötelezetteket, hogy a népfelkelési felülvizsgálatra névre szóló behívási parancsot magukkal hozni tartoznak.
Nagyvárad, 1916. január 22.

Eleméry Ferencz
katonai ügyi tanácsnok.

Általános Takarékpénztár Részvénytársaság

Nagyvárad, Bémer-tér 2.

Alaptőke: egy millió K.
Tartalékalap: 122,000 K.

Elfogad moratóriummentes betéteket felmondás nélkül s azokat a betét napjától kezdve igen előnyösen kamatoztatja.

Leszámitol váltókat. Jelzálog kölcsönöket folyósít.

Támogassuk a külföldi katolikus missiókat!

Bár a hosszú háboru, hősi önvédelmi küzelmünk anyagi és szellemi erőnk java részét lekötö, még sem szabad elfelejtkezni a nagy inségben és végveszélyben forgó kath. missziókról. A hosszúra nyult háboru veszélyezteteti a kath. hírhirdetők százados verejtékes munkájának minden gyümölcsét

A támogatás módja egyszerű.

Lépjön be minden katolikus a Magyar Missió Társulatba!

A Magyar Missió Társulat tagdíjából és befolyt kegyadományokból évenként 8—10000 koronát küld a misszióknak.

De küldhetne akár 100000 koronát is, ha kellőleg támogatná. Évi tagdíj csekély 2 K. 08 fillér. Tagja lehet minden katolikus. A Társulat tagilletményéül a Képes Missió Könyvtár négy érdekes füzétét adja.

Tagul jelentkezni lehet egy levelezőlapon a Társulat igazgatójánál (dr. Lestyán Endre plebános, Nagyvárad, Körös-u. 4.) vagy a Tiszántúl kiadóhivatalában.

Ugyanezt a cél szolgálja:

A KATH. HITTERJESZTÉS LAPJAI

cimű folyóirat, évenként 10 füzetben, szép képekkel és a missziókat ismerető érdekes tartalommal. A lap tiszta jövedelme a missziókat illeti. Előfizetési ára évi 6 korona.

Előfizethetni bármikor a Tiszántúl kiadóhivatalában vagy a Kath. Hitterj. Lapjai szerkesztőségében (Nagyvárad, Körös-u. 4.)

Támogassuk a külföldi katolikus missiókat!

Ö csász. és Apost. kir. Felségének

legfelsőbb felhatalmazása folytán.

A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok polgári jótékony céljaira szánt

43. CSÁSZ. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK.

Ezen sorsjáték 21.146 készpénz nyereményt tartalmaz, 625.000 korona összértékben.

A főnyeremény **200.000** korona.

A huzás nyilvánosan Wienben, 1916. február 10-én fog megtartatni.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek Wienben a csász. kir. államsorsjátékok osztályánál III. ker., Vordere Zollamtsstrasse 5 sz. a., a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapest, IX. ker., Fővámház, továbbá a lottógyűjtődékben, dohánytözsékben, a vasutaknál, adó-, posta- és távirada hivataloknál, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegy vevők részére ingyen adatnak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.

A csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgatóságától
(Jótékonycélu sorsjátékok osztálya.)

Budapest, 1916. január 22.

A Szív

✠ A JÉZUS-SZÍVE-SZÖVETSÉG HETI-ÉRTESÍTŐJE ✠

MEGJELENIK:
MINDEN SZOMBATON.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VIII. HORÁNSZKY-U. 20.

KIADJA:
A JÉZUS-SZÍVE-SZÖVETSÉG.

Nővilág és a háború.

„Hadd tudja meg minden nemzetség, hogy Nabukodonozor a föld istene, és nincs más ő kivülről, — ily esküvéssel küldé hódító útjára Ninive és Babilon ura Holofernes fővezérét. Izrael kisdéd országát és népét végveszély fenyegeti. „Rettegés és szörnyedés hatá meg szívüket, hogy (Holofernes) azt ne cselekedje Jeruzsálemmel és az Úr templomával, mint a többi városokkal és azok templomaival cselekedett vala.“ Fel-fegyverkeznek, megerősítik hágókat, a szoros utakat. Eliakim főpap parancsol, engedelmeskedik mindenki. Az anyagi fegyvereken és erősítéseken felül még jobban felvérteznek magukat a lelkiekkel. „És fölkiálta az egész nép az Úrhoz nagy buzgósággal, és megalázzák lelküket bűjtőkkel és imádságokkal, ők maguk és feleségeik. A gyermekeket leteríték az Úr temploma előtt... és kiáltanak Izrael Urához, Istenéhez egyetemben, hogy ne adassanak gyermekeik ragadományra, feleségeik elválásra, városaik végromlásra és szentségeik fertőztetésre, s hogy ne legyenek a pogányoknál gyalázzatra.“ Eliakim, az Úr főpapja, bejárja az egész országot. Bűnbánatot prédikál, reményt ad, biztos győzelmet ígér, mondván: „Tudjátok meg, hogy az Úr meghallgatja könyörgéteket, ha megmaradván megmaradtok a bűjtőlésben és imádságban az Úr színe előtt. Emlékezzetek meg Mózesről, az Úr szolgálójáról, ki az őnerejében és hatalmában, hadában és pajzsában, szekereiben és lovasaiban bizakodó Amaleket nem fegyverrel harcolva, hanem szent könyörgéseket imádkozva győzte meg. Úgy lesznek Izrael minden ellenségei, ha megmaradtok e dologban, melyet kezdtetek.“ Mindnyájan teljes szívökből megtevék.

Betuliát veszi ostrom alá a tengernyi sereg felett vezénylő Holofernes. A vár népe „közjajgatással és sírással, egyakarrattal öntötték az Ur elé könyörgéseiket“. De a szomjúság nagy zsarnok. Erősebb Izrael hős kisdéd védő seregénél, erősebb Holofernes hadánál. Húsz nap után Oziás várparancsnokot a férfiak és asszonyok, ifjak és gyermekek, mindnyájan egyszóval megrohanják: adja fel a várat kegyelemre! A szomjúság tüzeit már nem bírják elviselni. „Fölkelvén Oziás, tele könnyhullatással mondá: Jó szívvel legyetek, atyámfiai! és ez öt napig várjunk irgalmasságot az Urtól; mert talán haragjának véget vet, és dicsőséget ad nevének. Ha pedig elmulván az öt nap, segítség nem jövend, cselekedjünk az ígéket, melyeket szólottatok“.

A legnagyobb hiba bekövetkezett. Az általános csüggedés, kislelkűség és Isten kísértése. Határidőt szabnak az Uristennek.

A nagy fejvesztettségben, a veszély tetőfokán, amikor a vitéz katonák ereje lankadott, a várkapitánya éles esze tanácstalanul sötétségbe burkolódzott: egy nő, az özvegy Judith Istenbe vetett hite egyedül áll meg sziklaszilárdan, az ő hazaszeretetének lángja lobog fel egyedül még tüzesebben.

Magához hívátja a haditanácsot Oziással. Szemökre lobbantja gyávaságukat. „Kik vagytok ti, hogy az Urat kísértitek?“ Isten haragját és bosszúját vonjátok magatokra és hazátokra. Egy válaszuk vala a

véneknek Oziással: „Mind igazak, amiket szólottál... Most tehát imádkozzál éretünk, mivel szent és istenfélő asszony vagy“.

Judith, Manasszes özvegye „igen ékes tekintetű vala és férje sok gazdagságot hagyott neki“, mégis „háza felső részeiben készítete magának titkos kamarát, melyben szolgálóival bezárkózik vala és szörzsák lévén ágyékain, bűjtölt életének teljes napjaiban. Mindenkinél igen jó hírnévben állott, mert igen félté az Urat és nem vala, ki rossz hírt szóljon fölé... Bátorságával a tisztaság is egybe vala foglalva, úgy hogy férfit nem ismert életének teljes napjaiban, miután férje Manasszes meghalt“.

Ez a hős, szent nő, miután távoztak tőle a vének Oziással, Isten ihletére tervet forralt. Megmenti népét, hazáját. „Beméne imádkozó helyére és szörruhába öltözvén, hamut tön fejére és leborulván az úr előtt, kiálta az Úrhoz“.

Imádság után tervét végrehajtotta. A fővezért saját táborában, sátorában, ágyában, saját kardjával megölte. „Erősíts meg engem, Uristen, ez órában!“ fohással ajkán lecsapta fejét.

„És midőn az egész hadsereg meghalotta, hogy Holofernesnek fejét vették, eltávozték tőlük az elme és tanács és csak a rettegéstől és félelemtől üzelve, futásban kerestek menedéket“.

Izrael győzött Ura és hű leánya által. A nagy zsákmányolás után menetben tisztelt megmentőjének a nép: „Te Jerusalemben dicsőséged, te Izrael öröme, te népünk tisztessége vagy; mert férfiasan cselekedtél és szíved megerősödött, mivelhogy szeretted a tisztaságot és férjed után mást nem ismertél; azért az Úr keze is megerősített téged és azért áldott leszesz mindörökké“.

Akkor a háborúban ily értéke volt egyetlen nemes, tiszta, szent nőnek. Mily vonatkozásban van a háború és a nő? — az Irás Judithban megmutatja.

És a mi nőink? Tudom, sokan vannak, akik kis hős Judithok. Isten áldja meg őket! Ti vagytok népünk tisztessége. A ti nagy érdemetek is, hogy a mi Holofernesek nem vették ostromzár alá a mi városainkat.

De hányan vannak, akik nem Judithok, hanem Pompadourok!

Hányan, akik kelet és dél illatos szereivel kenik magokat! Hányan, akik a nagy időkben a divatörjögés törpéi a hősök előtt! Hányan, akik nem mondhatják „szeretem a tisztaságot!“ Hányan, akik a Holoferneseket le nem győzik, hanem belügyminiszteri rendelettel, mint a nemzet

„A Szív“ előfizetési ára egész évre 3 korona. Tömeges rendelésnél 50 példánytól kezdve 20 százalék kedvezmény. Kiadóhivatali cím: Budapest, VIII. ker., Horánszky-utca 20. szám.

megrontói ellenőriztetnek! Hányan, akik gyermekeiket nem az Úr templomába vezetik, hanem a hazafiatlan és bűnös moziba csömöszölik össze! Hányan, akik üresen hagyják a háborús ájtatosságok óráiban a templomokat, de bezzeg muto-gatják magukat a sétatereken, a színházakban, a kávéházakban, mulatóhelyeken, — még végig tudnak táncolni annyi anya gyászán, annyi árva könnyén, annyi hős vitéznek vérén!

A nagy idők választóvize megmutatta a nemzetnek a nők világában is, kik a Pompadourok, kik a Judithok. Kiket fog magasztalni majd a nagy győzelmi ünnepen és kiket küld az erkölcsi halál számkivetésébe. Annak a nemzetnek lesz dicső és boldog békéje, amelynek Isten sok hős Judithot adott.

Vizkereszt után harmadik vasárnapi Evangélium.

Szent Máté 8. r. 1. v. — 13-ig.

Az időben, mikor pedig lejött volna a hegyről, követé őt sok sereg. És ime, egy poklos közelítvén, imádá őt, mondván: Uram! ha akarod, megtisztíthatsz engem. És kinyujtván Jézus kezét, illetté őt, mondván: Akarom, tisztulj meg; és mindjárt megtisztula az ő poklos-sága. És mondá neki Jézus: Meglásd, hogy senkinek meg ne mondjad; hanem eredj, mutasd meg magadat a papnak és add be az ajándékot, melyet parancsolt Mózes biznyságul neked. Midőn pedig bement volna Kafarnaumba, járula elébe egy százados, esedezvén neki s ezt mondván: Uram! a szolgálom otthon fekszik inaszakadtságban és szörnyen gyötörtetik. És mondá neki Jézus: En elmegeyk és meggyógyítom őt. És felelvén a százados, mondá: Uram! nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj; hanem csak egy szóval mondjad és meggyógyul az én szolgálom. Mert ambár magam hatalom alatt levő ember vagyok, mégis vannak kormányom alatt vitézek; és mondom ennek: menj el és megyen; és a másinak: jösz te s eljő; és szolgálomnak: cselekedjed ezt és megcselekszi. Hallván pedig ezt Jézus, csodálkozék és az őt követőknek mondá: Bizony mondom nektek, nem találék ennyi hitet Izraelben. Mondom pedig nektek: hogy sokan eljönnek napkeletről és napnyugotról és letelepednek Ábrahám, Izsákkal és Jákóbbal mennyeknek országában. Az ország fiait pedig kivettetek a külső sötétségbe; ott leszen sírás és fogak csikorgatása. És mondá Jézus a századosnak: Menj el és amint hittél, úgy történjék neked. És meggyógyula a szolga azon órában.

1. „Uram! ha akarod, megtisztíthatsz engem!“ Egyszerű embernek szavai ezek, telvék azonban nagy gyengédséggel, erős hittel. Jeles művészt mutat be velük a szent író. Ugyan milyen művészetet tanulhatnánk a belpoklostól? A jó imádság nehéz művészet. Az imádság az embernek Istennel való társalkodása. Megmérhetetlen távolság választja el e két lényt egymástól. Csak kevesen akadnak, akik teljesen eltalálják a helyes módot, miként kell Istennel érintkezni. „Uram!“ Isten legfőbb Urunk és azért nemcsak külső-belső tisztelettel illik kérényünket nála beadni, hanem rendületlen bizalommal s feltétlen megadással is kell hozzá folyamodni. Ebben tűnt ki a belpoklos. A nyomor térdel a hatalmas Isten előtt, az inség a dúsgazdag Istenre tekint. Talán ez alkalommal látta legelőször Krisz-

tust és mégis — mily erős a hite! Uram, te megteheded, mert mindenható vagy.

Mennyire megszegényíti a farizeusokat; számtalanszor látták a Messiást, hallották gyönyörű szép beszédeit, szemtanúi voltak csodatetteinek, vitatkoztak vele ismételtelen: és mindezek dacára csak lázítót, forradalmárt, csalót látnak benne.

Minél tovább gondolkodom belpoklosunk szavai felett, annál inkább el vagyok ragadtatva finom modorától, lelki műveltségétől. „Ha akarod, megtisztíthatok engem.” Nem panaszkodik az emberekre, akik őt betegségének megalázó volta miatt kerülnek; cseppet sem zúgolódik a Gondviselés ellen; megvan győződve, hogy meggyógyul most, feltéve, hogy ez Isten dicsőségére s lelki hasznára válik.

2. Hol sajátította el ezt a szent illedelmet? Tudd meg, olyan férfiú áll előtted, aki igen sokat szenvedett. A szenvedés pedig a tökéletesség főiskolája. Igaz, a tandíj, melyet ebben az iskolában követelnek nagy, némelykor szinte lehetetlenségnek látszik, hogy azt teljesen lefizessük, mert ezt nem félelvenkint, vagy évnegyedenként hajtják be rajtunk, hanem legtöbbször nap-nap után, olykor szüntelenül, megszakítás nélkül. (Sz. Lidwina 40 évig szenvedett.) De aztán rohamosan haladunk a tökéletességben. Lelki vezetőnk a Szentlélek. „Boldog ember, kit te oktatsz, Uram s törvényedre megtanítasz, hogy lelje benne vigasztalását gonosz idők jártában s keserűre ne facsarodjék a lelke e siralom-völgyében.” (Kempis.) A szenvedés megmutatja gyarlóságunkat, meggyőz minket az Istentől való függésünkről, röviden aláztatosságra tanít minket. „Tűzláng a szenvedés, színarany a lélek. Róla a bű minden salakot leéget” (Sujánszky), nevezetesen a kevélységet. Az aláztatosságot pedig felmagasztalja az Úr, különösen belső sugallatok által.

3. Mit tesz az Üdvözítő? Megindul a szíve, nagykegyesen kinyújtja kezét, megérinti őt e szavakkal: Akarom, tisztulj meg! Titkos, de erős kívánság győtri keblemet. Jézushoz szeretném vezetni azon embertársaimat, akik a legszegényebbek, legundokabb szenvedély nyomorult rabszolgái. Szegények! nem is látják lelkük pokloságát. Annyira megkedvelték azt a bűnt, melyet szent Pál szerint a keresztények közt nem is volna szabad megemlíteni, hogy nem is kíváncsiak a szívbéli tisztulás után. Jézus Szíve, szűzi lelked jegyese, tiszta kebled boldogsága, terjeszd ki hatalmas karodat a bűnben selymülő ifjúságra, emeld

ki őket e fertőnek vészteljes lelket ölő iszapjából, mentsd meg ifjúságunkat az ujkori poklosságtól.

Minden bűn szegényére válik az embernek, mindazonáltal leginkább annak kell pirulni, akiben uralomra jutott az állati ösztön. Minden véték ellenkezik az emberi méltósággal, legjobban mégis az erkölcselenség, egészen eltorzítja bennünk Isten képességét, a gyönyörű szép lelket.

Nincsenek környezetben ilyen fehér rabszolgák? Ha láttad volna az evangéliumi poklost, megindultál volna testi nyavalyáján? És a XX. század poklosai felett nem tudnál sajnálkozni, ha megfontolod, hogy az örökké tartó pokoli szenvedés veszélyében forognak? Vezesd őket Jézushoz; imádkozzál megtérésükért. Vezesd őket a lelki gyógyintézetbe, a gyóntató székhez, onnét pedig az áldozáshoz, itt meghallják majd a vigasztaló igét: Akarom, tisztulj meg!

Oh Jézus szentséges Szíve, a tisztaság legtökéletesebb példaképe, tedd tisztává a mi szívünket is, hogy Hozzád hasonlók lehessünk!

MERT KELL TUDNUNK A KATHOLIKUS HIT ÉS ERKÖLCSTANBÓL

Önszeretet. ♥ ♥ ♥ ♥ ♥ ♥ ♥ ♥ ♥ ♥

1. A természetes, vele született ösztönből minden ember szükségképpen, a szabad akarat használata előtt arra törekszik, hogy életét megőrizze, önmagát tökéletesítse, a boldogságot megszerezze. Ez még nem a tulajdonképeni önszeretet, hanem annak alapja, az önfentartásnak és önboldogulásnak velünk született vágya. Amikor az ember meg is ismeri azon javakat, amelyek önfentartására, tökéletesítésére és boldogulására szükségesek, s azokat szabad elhatározással, szabad választással, azaz megfontoltan, szántszándékkal akarja: szereti önmagát, az önszeretet működik benne. Az önszeretnek csakis ezen szántszándékos cselekvési módja bír erkölcsi értékkel, az imént említett ösztönszerű vágyódás pedig nem.

2. Háromféleképpen szerethetünk valamely jót. Vagy mert nekünk jó, vagy mert másnak jó, vagy mert a jó önmagában szeretetre méltó. Minden szeretésünkben, még a legtökéletesebb isteni szeretetben is, valami módon benne van és pedig szükségképpen az önszeretet is. Képtelen az ember olyasvalamit szeretni, ami az ő természetének semmi tekintetből sem megfelelő,

hasznos, jó. A szeretet lehetőségének egyik szükségképeni előfeltétele az, hogy az ember valahogyan lássa, hogy az, amit szeretni akar, az ő java is és nem igazi kára. Az önszeretet azonban csak mint szükséges előfeltétel folyik be minden szeretetbeli működésünkbe, de korántsem szerepel mindig mint szeretetünknek indító oka is. Pétert szerethetem azért, mert nekem jó; de azért is, mert önmagában jó ember; végül azért, mert jötevője édes barátomnak. Mind a három szeretésben benne van az önszeretet, de különféleképpen. Az első esetben az önszeretetről az indító oka szeretetemnek; a másodikban Péter jósága egyedül; a harmadikban barátom java. De a két utóbbi esetben is Péter valamiképpen nekem is jó, s ez a szükségképeni előfeltétel arra, hogy tudjam őt saját jósága és édes barátom java miatt is szeretni.

3. Az önszeretet lehet természetes, ha önmagunknak csakis ideiglenes és földi javakat kívánunk és szerzünk természetes erőnkkel, tekintet nélkül az evangéliumra. Természetfölötti az önszeretet, ha a kegyelem és dicsőség tökéletességét, boldogságát Jézus Krisztus malasztjával törekszünk magunknak megszerezni. Romlott emberi természetünk nagyon fürge abban, hogy a természetes javakat keresse és a természetes károkat távoztassa, azért az isteni törvény által szabályoznunk kell önszeretetünket. Különböző önzővé válik az ember, sőt igaz értelemben öngyűlölvé. Hisz tudjuk tapasztalatból az ideiglenes érzelmi javak rendetlen szeretete mennyi kárt okozhat felebarátunknak és saját lelkünknek. Ép úgy a természetes bajok ész és hit nélküli távoztatása az önzés mennyi kegyetlen bűnének szülő oka.

4. A természetfeletti önszeretet jó, érdemszerző, de tökéletlen akkor, ha az ember Istent és örök boldogságát csakis azért szereti, mert egyedül az ő java, neki jó. Tiszta, tökéletes isteni szeretetté válik még az a csunyának tartott önszeretet is, ha az ember önmagát is Istenért szereti, becsüli. Kívánja magának, keresi, megszerzi a kegyelem és dicsőség örök, el nem múló javait azért, hogy jó dolga legyen önmagának is, de főleg azért, hogy Istennek kedve teljék lelkében, örömet okozzon neki, dicsőségére szolgáljon. Amint a remekmű, ha olyan marad, amilyenek a művész gondolta és elkészítette, dicséri alkotóját, úgy az ember is, ha a kegyelem és dicsőség természetfölötti javaiba öltözött él, mint Isten remek

TÁRCA

Imádság Jézus Szívéhez.

Szent Szívedbe, Jézusom,
Rejtem minden óhajom.
Te értem oly sokat túrtél,
Keresztfára feszítettél.
Légy bánatban és örömben,
Mindenkor az én szívemben,
Hogy sebedbe helyezzem
Minden imám s kérelmem.

Szent Szívedbe, Jézusom,
Rejtem bűnöm, bánatom,
Honnét kegyelem, bocsánat,
Édes béke reám árad.
Mert midőn szent véred omlott,
Szereteted reám gondolt,
S midőn végsőt dobant szíved,
Nekem szerzett új életet.

Szent Szívedbe, Jézusom,
Rejtem számos nehéz gondom,
Bátran bízza a jövőben
S mint gyermek anyja ölében,
Úgy nyugszik, oly békén pihen.
Tudja, hogy nincs veszedelem,
Bár örvények tátongnának
Lába alatt az anyjának.

Szent Szívedbe, Jézusom,
Rejtem minden rokonom,

Mindenkit, kit szeretek,
Felajánlok Teneked.
Neveiket írd szívedbe,
Rejtsd el őket szent sebedbe
És ha nem lehetek velők,
Gondozd őket, légy mindenök.

Szent Szívedbe, Jézusom,
Temetem el bánatom.
Taníts meg csendben szenvedni,
Szenvedve Téged szeretni.
Mert amit értem szenvedünk,
Az lesz a mi dicsőségünk.
Fényforrássá válik majdan,
Ha most küzdünk ezer bajjal.

Szent Szívedbe, Jézusom,
Rejtem öröm s vígságom.
Csillogó fény ne kábitson,
Tőled el ne választthasson
Sem szerencse, sem boldogság,
Röpke öröm s más hiúság.
Oly szívet adj énnekem,
Mely mindenkor hű legyen.

Szent Szívedbe, Jézusom,
Rejtem az én sok dolgom,
Hogy munkámat jól végezzem,
Hivatásom jól betöltszem,
Segíts erre, szentséges Szív!
Mert ki fárad és hozzád hív,
Annak nagy lesz a jutalma,
Óvé a menny birodalma.

Szent szívedbe, Jézusom,
Rejtem bűm és bánatom.

Kérésom és szeretetem.
Aggódásom, törekvésem,
Mindent, ami lelkem bántja,
Szent Szív! szívünk jó barátja,
Ó hallgass meg, légy most velünk,
Hogy főnn egykor veled legyünk.

Háborús epizódok. ◻◻◻◻

Két dalmát katonának elbeszéltem az örvendetes hírt, hogy Montenegró lerakta a fegyvert győztes balkán seregünk kezébe. E mélyen vallásos nép őszbelfordult két derék fia levette az utcán kalpagját, keresztet vetett és kezét keleti szokás szerint ég felé tárva, így kiáltott fel:

Oh drága égi Anyánk; szépséges szűz Mária, te adtad meg bizton, hogy népeink és gyermekeink élvezhetik már a teljes biztonságot!

Újra keresztet vetnek magukra és még ezt mondják: Szűz Anyánk, add meg mielőbb a békét!

Karácsony másodnapján egy haldokló románhoz kérnek a Kvaszelik-kórházba. Sietve ott termek. Ellátom a szentségekkel, az egész idő alatt hangosan fohászok. Midőn befejeztem a sz. ténykedést, így szól a nagybeteg:

Főtisztelendő uram! már napok óta imádkoztam e nagy kegyelemért és bár a tisztelendő ápolónővérek sok helyre for-

alkotása, mint Isten gyermeke, dicsőségére válik Teremtőjének, édes mennyei Atyjának.

5. Ez a természetest, nem ellenkezik zárja ki a természetest, nem ellenkezik vele, hanem azt feltételezve magába mintegy felszívja, átalakítja, megdicsőíti, teljesen jóvá, aranyossá, érdemszerzővé teszi. Nemcsak szabad szeretned életedet, szabad azt megőrizned; a szükséges és hasznos testi s lelki ideiglenes javakat, nemcsak szabad megszerezned; a művelődés és haladás eszközeinek felhasználásával nemcsak szabad Istenadta természetes erőidet, képességeidet kiművelned; a földi tisztességes, nemes, jó örömeiket, földi boldogságot nemcsak szabad kívánnod és bírnod, hanem Isten parancsából meg is kell ezeket tenned. Ha csupán önmagadért teszed, rendetlenül szereted mindezen javakat, kizárva Isten és felebarátod érdekeit, akkor csunya önző ember vagy. Ha pedig az Isten és emberi törvények korlátai között marad önszereteted, akkor a szent és érdemszerző önszeretet birtokában vagy. Olyanná lettél mint a jó gyermek családja körében. Szereti a nemes szívű gyermek önmagát, ezt meg is kell tennie, de tisztán szereti szüleit is. A szülők nem neheztelnek jó gyermekükre, mert törekszik arra, hogy mentől egészségesebb, erősebb, tudósabb, erényesebb, hírnevesebb legyen; ha bölcsen gondoskodik arról is, hogy felnőtt korában jó állásba jusson, kedves szüleinek öröme, büszkessége, ha kell, támasza legyen. Így az Isten is csak örülni tud azon, ha kedves gyermeke testi s lelki, ideiglenes és örök boldogsága megalapításán fáradozik, de amellet látja, hogy gyermeke mindig szeme előtt tartja őt, az édes mennyei Atyját, akit végső sorban és első helyen szeret, s akinek öröme, dicsőségére tesz mindent, még azt is, hogy oly törekvő, hogy oly jó, s önmagát is Öszentfelsége kedvéért, az Ő parancsa szerint szereti. Ez az önszeretet nem önzés, hanem az isteni szeretet erényének egyik tagja.

Jézus Szíve Szövetsége a hét péntekjén (január 21.) esti 8 órákor tanácsgyűlést tart.

JÉZUS SZÍVE TISZTELETE

Brassó. Megvagyunk mindnyájan, ezer munka és teherrel. 38.300 szt. áldozásunk volt a pleb. templomban, 20.000 a nővéreknél, a barátoknál 10.000; 68.000 a város-

dultak románul értő lelkiatyáért, de sehol sem találtak. Jóságos az ég, őnt még az utolsó pillanatban ide hozta. Mondjon két sz. misét, egyiket a jó halál kegyelméért, a másikat családomért. Többi pénzem még élttemben fogadja el és adja az Úr sz. Egyházának!

Alig távoztam el, már jó órára az örökkévalóságba szállt nemes lelke.

Egy kiváló lelki életet élő tartalékos tiszt, ki a háború kitörése óta fronton van, így ír az egyik levelében:

Legutolsó lelkigyakorlatomnak a halálról szóló elmélkedés visszhangja: „ma nekem, holnap néked“, oly kézzelfoghatólag valósult meg több bajtársam számára s tán minden percben engemet is lelegyint a kaszás. Én a háborút a lövészárokokban és a csatamezőn Isten nagy sz. lelkigyakorlatának tartom, ki maga ép a mulandó, hiú dolgok értéktelen voltáról, a halál, a világ legdemokratikusabb nagyhatalmáról, a lélek becséről adja nekünk az elmélkedés pontjait, de mily hatással. A legmegrögzöttebb ajak végső sóhaja, visszhangja: papot, orvost! En nem láttam még egyetlen katonát se, ki haldokolva, de még öntudatos állapotban visszautasította volna a lelkiatyja sz. szolgálatát.

Egy katona több ropogós bankót ad át, hogy azon több sz. misét szolgáltassanak egy elhunyt jó barátja lelki üdvéért, mert

ban. Ez szép eredmény 10.000 hívőnél. *A triduum és a felajánlás remek, megható volt. A katonáknak külön volt. Páratlan sikerrel folyt le! Szinte belegörbültünk a gyóntatásba.*

Kézdi Sz. Lélek. (Erdély) Hogy főpásztori szívét megörvendeztessem, legyen szabad hírül adnom, hogy hitközségemben a triduum igen örvedetes eredménnyel járt. Az iskolás gyermekeimet már karácsonykor meggyóntattam és áldoztattam, azután pedig a híveimnek állottam rendelkezésére. A gyónók oly nagy számmal jelentkeztek, hogy mindenik meghallgatására nem volt idő. (Két nap az eszternelői házfőnök is segített.) A felajánlás és az Úr Jézus sz. Szívével való szövetség megújításának bizonyosságára 700-nál több áldozó volt. Ennyi lelki örömet még híveim között nem éreztem. Férfiak is voltak a gyónók és áldozók között. Ha Isten segítségével a templom kibővítése megtörténhetik, bízom az Úr Jézus szentséges Szívében, hogy akkor meg is fog telni.

Vitka. A vitkai plébániához messzefekvő filiálisok tartoznak. Helyben alig 300 hívő él. Háborúban kevesebb. A felajánlási napok alatt 310 szentáldozás volt. Délelőtt szentséges mise, d. u. Jézus Szíve litánia, felajánlás, áldással. Szép számmal voltak jelen a hívők. 4—5 napon át 7—11-ig, illetve 1/8—3/4-ig volt a templomban dolgom. A szentséges Szív legyen elnéző velem, ha hiányos volt buzgóságom.

Budapest. A Szív újságban értesítést kérnek a három napi ájtatosság alatt történt épületes eseményekről. Azt hiszem, ez elég épületes esemény. Ugyanis a szomszédunkban levő csemege kereskedőné mind a három nap, hogy részt vehessen az ájtatosságon, bezárta az üzletét és cselédjével együtt elment a templomba. Újév napján pedig mielőtt üzletét kinyitotta volna, elment szintén a szolgádjával együtt s meggyónt és áldozott. Bár minden kereskedő így tett volna.

Csorvás. Csorváson az év 3 utolsó napján Jézus sz. Szívéhez felajánlás volt, melyen a hívek nagy számban vettek részt. Eme napokban 600-nál többen járultak a szent áldozáshoz a kis hitközségben.

Vácshartyán. A Szent Szív tiszteletére a triduumot dec. 29, 30, 31-én tartottuk meg d. u. 5 órákor úgy az anyaegyházban, mint a filiális Kanduka, Vácshartyán községeiben. Előzőleg Jézus Sz. Szíve zsolozsmáját végeztük, utána litánia és felajánló

imát és végül prédikáció. Tömeges volt a hívek gyónása.

Nagymaros. (Hont m.) Vízkereszt előtt három napi ájtatosságot tartottunk, reggel 8, este 1/6 órákor volt igen szépen látogatott szent beszéd. Már reggel 5 órákor tömegesen álltak férfiak és nők a gyónató székek körül. A gyónók számát legalább is ezerre becsülhetjük. A község épülésére az állami népiskola tantestülete nyilvánosan áldozott az ifjúság előtt. A harmadik napon a legméltóságosabb Oltárszentséggel hadi körmenetet tartottunk. Lélekemelő jelenet volt látni a nagy néptömeget égő gyertyával kezében, buzgó énekkel dicsőítvén az Urat.

Técső. December 29—30—31-én reggel szentségkitételes mise, d. u. Jézus szentséges Szívének litániája. Kevés gyónó és áldozó. Január 1-én az ünnepélyes megkérlelés. Több gyónó és áldozó, sok nép. Január 2-án nekem örökre felejthetetlen nagy ünnep. Sok áldozó. Szent beszédemben kértem a híveket, hogy adjunk a Jézuskának születésnapjára és névnapi ajándékot, még pedig azt, hogy alakítsuk meg örök emlékül a Jézus szentséges Szívének társulatát. Szent mise után azonnal 64 tag jelentkezett. Ezzel a megalakulással régi kérésemet teljesítette a szent Szív. Legyen érte hála! Tagok számát megnöveljük 200-ra bizonyosan. Tekintve, hogy csak 500 hívem van, — ref. központban vagyunk — igen megörvendeztető eredmény. Másodika óta mindennapi áldozóim vannak. Tagok száma növekedik, már alig várják a február hónap első péntekjét és első vasárnapját. Postautalványon küldök 12 K 60 ft 30 drb emlékéremre. Szíveskedjenek címemre megküldeni. Megemlítem még, hogy bárha adventi gyónásunkat elvégezték híveim, január 2. óta a mai napig (10-ig) már 50 áldozóm volt.

Kálmánd. (Szatmár m.) A 3 nap valóságos ünnepek voltak, kora reggeltől késő estig gyóntattam naponta. Több száz férfi és nő áldozó volt... Megjegyezzük mi szerkesztők, hogy Kálmándra a főt. plébános úr buzgósága folytán sok Szív újság jár.

Finom fehérneműhöz, felvételik Wehlergépvarrónő és tanulóleány. Baross-utca 17. szám. I. emelet 5. szám alatt.

Okleveles cimbalom tanárnő órákat ad. I. ker. Átós-út 96.

másként nem tudja ő visszatéríteni neki pénzét.

Egy „Hindenburg“-hadnagy érmünkről.

Kedves, szeretett főtisztelendő úr! A leg-hálásabb köszönet a gyönyörű, igazán művészi, pompás háborús Szent Szív-emlékéremért. Csak pusztán láttára, reá való gondolás elég ahhoz, hogy az ember lelke kiemelkedjék az egyhangúság, tompultság, érthetetlen lelki nyomottság érzetéből s lelke frissebb, acélosabb, lelkesebb legyen, minden iránt, mi szép, nemes, magas.

Nagyasszonyunk, első sz. királyunk, dicső öreg Ferenc Józsaúnk és az isteni Szív az igaz magyar katolikus katona nagy eszméi egy érmen...

Micsoda boldogság nekem azt is tudni és érezni, hogy főtisztelendő úr naponta és gondol reám miséjében, azt hiszem, viszonzásul az én csekélyke imám naponta csak igen gyöngye ellenszolgáltatás...

N... i kórházban történt. Egyik katona, bár súlyos beteg volt és a jó nővérek minden rábeszélő képességüket felhasználták, nem akart meggyónni. A papról hallani sem akart, sőt midőn egyik alkalommal a lelkész odament hozzá, hogy a gyónásra rábeszélje, szidalmazta, sőt le is köpte. Egyik jó nővéreknek akkor az a gondolata támadt, hogy Szűz Mária-érmecskét teit a beteg vánkosa alá észrevétlenül. A hatás nem

maradt el. A beteg másnap magához kérette a papot és midőn az ápoló nővér azt mondta neki: „Megint le akarja talán köpni az Ur szolgáját?“ — bűnbánóan felelte: „Korántsem, gyónni szeretnék.“ És csakugyan ájtatosan elvégezte gyónását, áldozását és felvette a sz. kenetet.

Sz... en történt. Nagybajuszú, csinosan öltözött népfőlkelő állít be a rendőrkapitányhoz és katonásan jelenti: „Főkapitány úrnak alássan jelentem a M... utcában vagyok elszállásolva. Tegnapelőtt este fel-tűnt nekem, hogy még tizkor is a lovak mellett az istállóban egy 11 éves gyerek ténfereg. Megkérdeztem, miért nem megy haza? Azt mondta, az anyja nem engedí haza, munkára kergeti, de nem mehet, mert nincs meleg gunyája s éhes. Adtam neki enni s lefektettem. Reggel elmentem a szolgálatba, csak este jöttem haza. Várt már rám az én gyeregem testvérel, a 14 évessel. Éhes volt az is, rongyos volt az is, mint az öccse. Neki is adtam enni az öccsével együtt. — De mi nem maradunk itt sokáig. Kérem, tekintetes Uram, ne hagyja bitangságban azt a 2 szegény gyereket.“ — A főkapitány hivatja az ügyeletes altisztet s nyomban intézkedik. A derék népfőlkelő még ott áll haptákban. Megkérdezik tőle, micsoda gyerekek azok? Magyarok? — „Szerbek az istenadták!“ — mondja a jószívű katona.

Ilyen a magyar katona!

Emlék-érem. A nemzet felajánlása Jézus Szívének örök emlékére „A Szív” kiadóhivatala gyönyörű ezüst-oksizált érmekeket veretett. Rendelhető: Budapest, VIII., Horánszky-u. 20. „A Szív” kiadóhivatalában. Csak 30 darab rendelhető. Ára: 12 kor., szállítás 60 fillér; 30 darabon felül szállítás 1 korona.

*****

Nyilatkozatok „A Szív”-ről.

Előfizetek az igen kedves Szívre. A legmelegebb örömmel olvastam és igen-igen szükségesnek tartottam régen már ily népszerű lapocskát. Nagyon szeretném diákjaim közt terjeszteni.

Varjas Endre,
főgimn. tanár, konviktus
igazgató. Szatmár.

Ezennel előfizetek kimondhatatlanul k. lapjakra.

Veszprémi Dezsőné,
Pozsony.

A legnagyobb örömmel fogom ajánlani a gyönyörű kis lapot, amit igazán a legnagyobb élvezettel olvastam.

Varga Gizelln.
Hodosány (Zala megye)

Régóta várok egy eleven, apró cikkeket hittudományokat minden ágában a nép nyelvén ismertető olcsó, vasárnapra való hitbuzgalmi lapot. Istennek hála „A Szív” ilyennek ígérkezik. Szívemből üdvözlöm. (20 pl.)

László Imre,
plébános. Tüskös. (Erdély.)

Eddigi b. számjaim nekem igazán kellemes meglepetésül szolgáltak. Kérem b. lapjait.

Léska József,
plébános. Csepel.

Kérem a tartalmas és lendületes érte-
sítésként „A Szív”-ből az eddig megjelent számokat is.

Haverta József,
plébános. Selmecbánya.

Túlságosan olcsónak találom a lapot, kitűnő egyházi, zamatos, népies irányú folyóiratuk buzgó terjesztését kötelességemnek tartom. 26 példányt rendelék, de hiszem, hogy többet fog magához vonzani, csak ismerjék meg bájos tartalmát.

Tökés György,
káplán, Kálmánd, (Szatmár m.)

Kérem szíveskedjenek számomra is küldeni e pompás lapot, melynek célja, hogy a sz. Szív szeretete minél szélesebb körben lobogjon az emberek szívében.

Szalmás János,
Mezőtáskány (Heves m.)

„A Szív” c. hetilap sz. hitünkre vonatkozó, üdvös, lelket fölemelő k. tartalmáról volt szerencsém meggyőződnöm, ezért küldjék címemre is.

Szabó Terézia,
Mezőtúr.

(Folytatjuk.)

CSALÁD ÉS ISKOLA

A nagy „Ö”-ről.

Itt a farsang. Három királyokkal vége az adventi zárt időnek; nem csodálom tehát, hogy megint nógattak több oldalról, hogy folytassam a leckét a „Nagy Ö”-ről.

Szívesen megteszem. Előbb egy nehézséget kell megoldanom.

Azt mondják, hogy szép és helyes, ha a fiatal embertől is követelünk vallásosságot; de amikor ép szerelmes, hogyan legyen akkor is minden izében és következetesen vallásos? A szerelmesség alapján érzé-
kiség; tehát úgy látszik és úgy tartják, hogy hogy a vallásosság tiltja a szerelmet. Azért, ha valaki szerelmes, fuccs akkor a vallásosságának!

Ha nem volnék beteg és orvosi tilalom nem gátolna a hosszú írásban, most nyomban egy alapos nagy leckét adnék a szerle-
méről: hogy mi az, mennyiben megengedett és hogy kell Istennek tetsző módon

szerelmeskedni, ha már valaki a házasi-
életre hivatott és érett.

De amíg tintásüveg helyett medicinát állítanak elélem, addig előkészítőül elbeszél-
lek egyet-mást, idevágó dolgot.

Időtöltésből lapozgatok a naplómban. 1910. június 9-én megakad a szemem azon, hogy ekkor találkoztam Innsbruckban egy
ceyloni misszionáriussal. Hamar jó barátok lettünk, sok mindenféléről elbeszélgettünk; egyebek között a következő élményét is elmondotta:

Az első tibeti expedíció alkalmával, mint tábori papnak kellett a katonasággal tartania. Egy éjjel hívják őt, mert ezen az állomáson egy katolikus tiszt haldoklik. A páter rögtön lóra kapott s vagy másfél órai galopp után célnál volt. Körülbelül 28 éves ir tiszt feküdt a halálos ágyon. Életgyónást végzett s aztán amennyire bírt, elbeszélgetett a hithirdetővel. Ez a tiszt már hét éves korában került a katonaság körébe; soha halálos bűnt nem követett el. Búcsúzás előtt kérdezte tőle a páter, van-e valami, ami nyugtalanítja?

— Igen, — felelte a tiszt.

— Mi az barátom? Hát van még valami földi akadály, mely késlelteti, hogy Krisztussal egyesüljön?

— Igen.

És ezzel az ágy vánkosa alá nyúlt és egy csomó levelet vett elő.

— Ezeket a mennyasszonyom írta, aki otthon, Irországban vár reám. Ez az egyetlen földi dolog, amihez még ragaszkodom. Vegye Páter! — és odanyújtotta a szerelmes leveleket. — Úgy, most semmi sem köt e világon.

Brigitta levelei oly ártatlanul, oly kedvesen voltak megírva, oly magasztos felfogással. Leírja, mint készítették elő mindent, mint imádkozik, hogy Istenben szeressék egymást. Egyik levél végén pl. egy kis kört rajzolt és benne egy kis keresztet s odaírta: „Én megcsókoltam e keresztet itt Irországban, a lelkiatyám megengedte, hogy ezt neked is szabad megcsókolnod.” Ilyen gyermeked, tiszta szerelem nem boldogabb ezerszer, mint amilyent a világ keres?

Ez a lélekben gyökeredzik, a testet fékezi és megszenteli; az elhibázott szerelem a testből sarjad és elfonnyasztja a lelket.

Sajátszerű győzelem.

Lapjaink az első mozgósítás óta folytonos figyelemmel kísérik a világháború összes mozzanatait. A hazafias lelkesedés tüzelmei jegyzik fel különösen hadseregünk győzelmeit, melyeket 18 hónap alatt aratott.

A Szív fennállása óta szintén meleg érdeklődést tanúsított nemzetünk világtörténelmi szereplése iránt. Igaz, hivatásának, céljának megfelelőleg más látó szög alatt tekintett a harcra. El nem mulaszthatjuk tehát, hogy meg ne említsük azt a fényes győzelmet, amelyet nem az entente, sem a közép-európai szövetséges államok, hanem a kath. Egyház aratott. Miféle győzelem ez? Hogyan kerülhet ki eddig figyelmünket? Nem hallottuk, nem olvastuk, hogy újabb támadásnak volt kitéve? Alapítójától nyert megbízatásához rendületlen hűséggel ragaszkodva, mindig és mindenütt hirdette a tiszta erkölcs szigorúan kötelező voltát. Szent bátorsággal tanította minden században, hogy a szűztisztasággal és hitvesi hűséggel ellenkező élet súlyos vétség Isten törvénye ellen, amelyet büntetés nélkül áthágni nem lehet. E téren főleg a büntetés nyomban követi a bűnt. Valahányszor sürgette az önmegtartóztatást, nem mulasztotta el egy-
úttal, hogy rámutasson a földi jutalomra is, amelyben ezen parencs megtartói részesülnek. Sajnos, igen sokszor, főleg a legutolsó évtizedekben süket fülekre akadt, sőt rossz, hamis próféták sem hiányoztak, akik ép az ellenkezőjét kürtölték ki a széles világba. S a könnyű vérű ifjúság el is hitte

az újkor ezen hamis evageliumát. Akadtak, akik nemcsak ártalmasnak tartották a tisztaság megőrzését, hanem a bűnt, az erkölcsöt sértő életmódot egészségi szempontból egyszerűen szükségesnek mondták.

Kiűtött a világháború, folyik a véres küzdelem, hullanak ezerszámra a nemzet fiai, szállítják a sebesülteket kórházból kórházba; kiűt a vérhas, dühöng a kolera... minderről cikkeznek lapjaink kisebb nagyobb őszinteséggel a nagy közönség előtt. A vezető körök figyelmét azonban ki nem kerülheti a katonaságnál rémesen pusztító betegség, amelyről az újság többnyire hallgatott. A testi bűnök okozta betegség rohamosan terjed s számosan harc képtelenné lettek, mielőtt künn látták volna a tűzvonalat. A magyar belügyminiszter f. h. kiadott rendeletében ezeket mondja: „A háborút kísérő jelenségek között feltűnik a titkos betegségek nagyobb arányú elterjedése a katonaság és ennek révén a polgári lakosság körében.”

Az Egyház anyai intelmeit megvetette korunk, most saját kárán okulhat, mert „Az állam véderejét súlyosan károsító, de egy-szersmind a családi életet, sőt az egész népességet még a jövő nemzedékben is megtámadó eme baj (érti a tisztaságot sértő cselekedetet követő betegségeket) elhárítására szigorú rendszabályok szükségesek.” Tehát a belügyminiszter rendeletében elismeri, hogy, az erkölcstelenség testi egészségi szempontból veszedelmes kör, amelynek elhárítására különféle rendszabályokat ír elő. Dicséretesek s szépek ezen rendeletek, meg vagyok azonban győződve, hogy igazi, nemzeifelfrissítő hatással csak úgy lesznek, ha tüzzel-vassal kiirtjuk a rossz sajtót, rossz mozi-színi látványosságokat, a nők kihívó divatját, viselkedését és mindent elkövetünk, hogy főleg ifjúságunk minél gyakrabban ellátogasson Ahhoz, aki azt mondotta, hogy boldogok a tisztaszívűek. Boldogok testileg s lelkileg. Ime, az Egyház az erkölcs mindenkorra őre a világháború fényében megdicsőülve áll előttünk, mint az emberiség legfőbb testi orvososa is. Az elismerés babékoszorúját fűzte homlokára talán öntudatlanul is az, aki a király után ez ország legelső embere, a magyar királyi belügyminiszter.

Lapunk előfizetési ára helyben és vidéken 12 óra 3 korona. Egyes szám ára helyben 4 fillér, vidéken 5 fillér.

Szerkesztésért felelős:
HEDWIG STEFI.

Finom acélárúk.

Zsebkések, ollók, borotvák, asztali evőeszközök, manikűr készletek, kertészeti eszközök és korcsolyák nagy választékban kaphatók.

Dreher Ignác és Fia cég

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 14. Alapítva 1845.

SAMASSA DÉSY ANNIE műve:

A háború a lelkem tükrében.

Kapható Lampel Róbertnél (Andrássy-út 21.)

Ára 2 korona.

„A SZÍV” olvasóinak melegen ajánljuk e mű megszerzését; jövedelme a Szent Szív ájtatosság terjesztésére fordítatik.

A béke angyala

A gyönyörű darab vigasztalólag hat a háborús fájdalmak között. Megtanuljuk belőle, mi hoz igazi békét. Meséje érdekes, végkifejldése igen megnyugtató és termékenyítő a lelkekre. Különösen kedvesek benne a gyermekszerepek. Megrendelhető „A Szív” kiadóhivatalában, Budapest, Horánszky-u. 20. Férfiszerepek. Ára 50 fillér.